

LUNDS
UNIVERSITET

Kandidatuppsats i psykologi
Samhällsvetenskapliga fakulteten
Institutionen för psykologi
PSYK11: Kandidatkurs i psykologi
Vårterminen 2021

Uniformen och utsattheten

Polisers upplevelser av bemötande, hot och våld i yttre tjänst

Maria Norman
Olivia Sjöberg
Handledare: Mats Dahl

Abstract

Threat and violence is common for police officers to endure. In addition, the police profession is a male-dominated area, where women constitute a minority, hence it is relevant to study female police officers' work situation in relation to these factors. This study (n = 31) used a quantitative measurement with qualitative elements to investigate the behavior and attitudes, threats and violence that Police officers experience, what effects this have and if there is a difference between male and female Police officers, limited to Police officers on patrol in Skåne. A problem that occurred was difficulties in reaching the selected sample, which resulted in a low number of participants. The collected data was analyzed through t-tests, linear regression, chi-two tests and descriptive data, according to gender but also uniformly. Statistical significance was not demonstrated for gender differences, but descriptive statistics showed that women more frequently endure active resistance and negative behavior in relation to their gender. Analysis of the data as a whole showed that the experience of negative behavior and behavior in general, was predicted by whether police officers were faced with behavior characterized by sexual elements. Men accounted for the majority of negative attitudes and serious threats. The qualitative dimensions of the data were used to nuance the quantitative results. The results are put in context by theories such as role congruity theory, social role theory and precarious manhood hypothesis, as well as in relation to previous research on women in the police force.

Keywords: Police, threats, violence, female Police officers, gender based division of labor, gender stereotypes.

Sammanfattning

Att vara polis innebär ett stort ansvar samtidigt som utsatthet, hot och våld mot yrkesgruppen är ett utbrett fenomen. Därutöver är polisycket en manligt dominerad bransch, där kvinnor utgör en minoritet, varför det är aktuellt att undersöka hur kvinnliga polisers arbetssituation ser ut mot denna bakgrund. Den här studien (n = 31) använde ett kvantitativt enkätinstrument med kvalitativa inslag för att undersöka hur generellt bemötande, hot och våld samt dess effekter ser ut för poliser och om detta skiljer sig åt för män och kvinnor, avgränsat till poliser i yttre tjänst i Skåne. En problematik som uppstod i studien var svårigheten i att nå ut till det valda urvalet, vilket resulterade i ett lågt deltagarantal. För att undersöka frågeställningarna analyserades det insamlade datamaterialet både utifrån kön samt som en samlad enhet genom t-test, linjär regression, chi-två-test samt frekvensanalys. Statistisk signifikans påvisades inte sett till könsskillnader men deskriptiv statistik och frekvensanalyser visade att kvinnor oftare utstår aktivt motstånd och negativt bemötande kopplat till könstillhörighet. Analys av respondentgruppen som helhet visade att upplevelsen av negativt bemötande och bemötande generellt, predicerades av om poliser bemöttes med agerande präglad av sexuella inslag. Det framgick även att män står för den största delen av negativt bemötande och allvarliga hot. De kvalitativa dimensionerna av datan användes för att nyansera de kvantitativa resultaten. Resultaten sätts i ljuset av vetenskapliga teorier såsom role congruity theory, social role theory och precarious manhood hypothesis, samt i relation till tidigare forskning om kvinnor inom polisväsendet.

Nyckelord: Poliser, hot, våld, kvinnliga poliser, könsbaserad arbetsfördelning, könsstereotyper.

Tack

Vi uppsatsförfattare vill rikta ett stort tack till alla de respondenter som deltagit i studien och som lagt sin värdefulla arbetstid till att besvara vår enkätundersökning. Stort tack till vår personliga kontakt på Polisen, som tog sig an uppgiften att distribuera enkäten.

Vi vill även tacka vår kursansvarige, som tillgodosett oss med ett gott underlag för att genomföra ett lyckat examensarbete.

Slutligen vill vi rikta stor tacksamhet till vår handledare, Mats Dahl, som ägnat tid åt att vägleda och granska oss. Din hjälp har varit ovärderlig!

Bakgrund

Uniformen och utsattheten

Polisers uppdrag beskrivs vara att upprätthålla lag och ordning samt att värna om människors demokratiska fri- och rättigheter. Genom sina insatser motverkar de kriminalitet och säkerställer den enskildes och samhällets rättssäkerhet (Polisen, 2019a). De ses som samhällsbärande nyckelpersoner, med viktiga och förtroendeingivande uppgifter (Brottsförebyggande rådet [BRÅ], 2020). Polisens arbete försvåras dock när poliser själva utsätts för våld, hot, trakasserier och annan otillbörlig påverkan i arbetet, vilket det ses en fortlöpande ökning av (Polisförbundet, 2019). Mot bakgrund av det ämnar den här studien att undersöka de förhållanden som poliser i sin vardag utsätts för, hur de tar sig uttryck samt vilka följderna av det kan bli.

Statistik visar att det är farligt att vara polis då hot, våld och negativa attityder är något som en stor andel poliser redogör för (Polisförbundet, 2019). Samtidigt som hot och våld mot poliser ökar blir dess karaktär allt grövre, allvarligare och mer utstuderade. Därmed blir de även svårare att hantera. Idag riktas hoten inte enbart mot "uniformen" eller mot myndigheten; nu riktas de även mot de enskilda poliserna och deras privatliv. Att hitta personliga uppgifter om polisanställda blir allt enklare med ökad tillgång till internet. Flera polisanställda vittnar om att respekten för poliser har minskat och att det skett attitydförändringar i samhället gentemot poliser, som i större utsträckning tar sig uttryck idag (Polisförbundet, 2019). Dessutom ställs både poliser och Polisorganisationen inför kritik och granskning med tillhörande mycket spridda åsikter (Blomdahl, 2020; Sundberg, 2019).

Mest utsatta är de ingripande poliserna som arbetar i yttre tjänst och därmed möter stora delar av samhället i sin vardag. Tidigare studier visar att 84% av de ingripande poliserna utsätts för hot eller våld. Vanligast är verbala hot och våldsamt motstånd, följt av slag och sparkar. Allvarligare hot, med kniv eller skjutvapen, förekommer också (Polisförbundet, 2019). Yttermera förekommer även att poliser behöver sätta livet till, till följd av misshandel eller väpnat våld (Olsson, 2017).

Polisens utsatthet är väl känd och Polismyndigheten arbetar förebyggande mot hot och våld gentemot sina anställda, men finner det inte okomplicerat då andelen otillåtna påverkansförsök både ökar och blir grövre. De blir därför svårare att hantera, och likaså att garantera ett medarbetarskydd (Polisen, 2019b). Problematiken grundar sig dels i att polistätheten minskar i takt med att befolkningen i Sverige växer, samtidigt som allt färre poliser rekryteras. Dessutom ökar den grova och organiserade kriminaliteten, som skapar utsatta områden där polis aktivt motarbetas eller till och med attackeras (Polisförbundet,

2019). Riksdagen har tidigare behandlat motioner gällande att lagstadga stöd för utsatta poliser (Magnusson & Sjösten, 2004) och *Blåljusutredningen* tillsattes för att utreda vilka förslag på åtgärder som skulle läggas fram för att se en minskning av hot och våld riktat mot samhällsbärande personal, men även för att kunna erbjuda ett ökat skydd vid inträffande av sådana fall (Regeringskansliet, 2018), där flertalet lagförslag trätt i kraft för att stärka polisens skydd och ställning (Sveriges Riksdag, 2019; Sveriges Riksdag, 2020).

Lagstadgade åtgärder till trots är det fortsatt farligt att vara polis, då hot och våld mot poliser förekommer i en fortsatt ökad utsträckning (Polisförbundet, 2019). Om samhällets attityder gentemot poliser är relaterade till frågan om kön saknas det redovisat material om. Polismyndigheten har sedan grundandet på 1850-talet varit mansdominerat då enbart män fick arbeta som poliser, och därefter har utvecklingen gått långsamt. Kvinnor välkomnades som poliser först 1957, och 2019 var enbart 33% av alla polisanställda kvinnor (Polismuséet, n.d.). Då kvinnor sent accepterats som en del av poliskåren, och då andelen kvinnliga poliser ökat långsamt till att fortfarande vara en tydlig minoritet, kan det tänkas att det finns en allmän uppfattning om att kvinnor fortfarande inte är lika självklara som poliser. Yrkesrollen förknippas fortfarande till fysisk styrka, auktoritet och andra typiskt maskulina drag (Haake, 2013). Detta trots att personlig mognad, lyhördhet, flexibilitet, engagemang, ansvarsfullhet, tålmod, noggrannhet och förmåga att kommunicera är egenskaper som enligt Polishögskolan krävs för att vara lämpad för yrket (Polisen, 2021b), vilket är egenskaper som traditionellt anses vara kvinnliga och som generellt stereotypiseras till kvinnor (Kite, 2001). Ändå förknippas polisrollen till män, och män är tydligt dominerande inom Polismyndigheten.

Polisycket är rent statistiskt inte längre en lika mansdominerad bransch som tidigare, samtidigt som rapporter om ökat hot och våld mot poliser i yttre tjänst vittnar om att otryggheten för poliser blir allt större. Härigenom uppstår frågan om hur kvinnliga poliser upplever sin arbetssituation och arbetsstrygghet, vilken typ av bemötande de får utstå och vilka effekter det eventuellt har på yrkesutövningen, samt om det skiljer sig åt jämfört med deras manliga kollegor. Då det tidigare inte gjorts en konkret analys om hur denna eventuella skillnad ter sig, har syftet med detta arbete tagit form där ändamålet är att genom en kvantitativ studie undersöka hur poliser i yttre tjänst blir bemötta, samt om detta skiljer sig åt för manliga respektive kvinnliga poliser. Syftet är att undersöka om det beroende på könstillhörighet finns en diskrepans kring det bemötande, karaktären på detta samt dess effekter, som poliser rapporterar att de erfarit i yttre tjänst.

Då uppsatsen speglar viktiga delar av aktuella samhällsfrågor och då vi som uppsatsskrivare besitter ett genuint intresse för rättsväsendet men även för socialpsykologiska

fenomen och könsroller, upplevs relevansen för det valda ämnet vara hög. Resultaten från undersökningen kan vidare ge ökad kunskap kring arbetssituationen för män och kvinnor inom Polismyndigheten. Härigenom är även förhoppningen att arbetet kan belysa eventuella problem som behöver eller kan åtgärdas, men där detta förändrings- och utvecklingsarbete överlämnas till ansvariga instanser att ta vid.

Teoretisk bakgrund

Otillåten påverkan, hot och våld

Aspekten av negativt bemötande genom otillåten påverkan, hot och våld mot poliser i svensk kontext gestaltas tydligt i rapporterna *När de som ska skyddas attackerar - en rapport om hot och våld mot poliser* (Polisförbundet, 2019) samt analysen *Polisanställdas utsatthet relaterad till tjänsten - Förekomst och följder av otillåten påverkan* (BRÅ, 2020). Dessa undersökningar är aktuella utifrån ett tidsperspektiv såväl som sitt innehåll där analysen från BRÅ hade som syfte att ge en bild av polisanställdas utsatthet för händelser av otillåten påverkan relaterad till tjänsten, samt vilken effekt detta har på möjligheten till yrkesutövning. Även Polisförbundets rapport gick i liknande linje men med ett tillhörande fokus om att även föreslå åtgärder för att motverka Polisens utsatthet för hot och våld i tjänsten. Resultaten och slutsatserna för båda dessa rapporter konstaterar att hotbilden mot poliser i yttre tjänst generellt ökat och att utsattheten för samma yrkesgrupp följer samma mönster, där det i korthet konstateras att det behöver sättas in adekvata åtgärder för att både motverka men framförallt stärka beredskapen för detta. Det konstaterades vidare att den typ av otillåten påverkan och negativt bemötande poliser i huvudsak möter utgörs av verbala hot och/eller våldsamt motstånd samt aktivt våld, och att den mest utsatta gruppen är poliser i yttre tjänst och ingripandeverksamhet, med högst frekvens för personer mellan 30 - 39 år (BRÅ, 2020; Polisförbundet, 2019). Män påvisar en överrisk att utsättas för otillåten påverkan generellt, medan yngre kvinnor i ingripandeverksamhet löper en större risk överlag för detsamma. De faktorer som ökar respektive minskar risken att utsättas för någon form av otillåten påverkan är generellt sett lika för kvinnliga respektive manliga poliser enligt denna undersökning (BRÅ, 2020). Effekterna av utsatthet angavs vidare i första hand vara att som en riskåtgärd ändra sitt beteende privat, bland annat i form av hur personuppgifter publicerades online, medan en mindre vanlig konsekvens var att tveka inför utförande av arbetet (BRÅ, 2020). Att notera är att rapporterna i huvudsak tillhandahåller statistiskt underlag för frågan om hot, våld och otillåten påverkan för poliser i yttre tjänst, men att detta inte sätts under akademiskt granskande. Det vill säga att den undersökning och efterföljande analys som detta arbete

utgörs av, till stor del därför kan ses som ett högst relevant komplement till dessa mer numeriska rapporter och även ge en bredare bild av de socialpsykologiska faktorer som kan förklara givna mönster.

Hegemonisk maskulinitet

Av vidare aktualitet är teorier om maskulinitet där det finns flera hypoteser kring mäns aggressiva och våldsamma utåtagerande. En sådan heter *precarious manhood hypothesis*, och beskriver manligheten som skör och sårbar. Teorin menar att till grund av både genetiska och sociala omständigheter är manligheten mer utsatt, då det män emellan alltid pågår rivalitet och hot. Därav är män mer utåtagerande och mer benägna att ta till våld (Vandello & Bosson, 2013). Det förklarar varför män är överlägset dominerande i brottsregister samt varför de flesta våldsbrotten utförs av manliga gärningsmän. Vanligtvis riktas aggressionen mot andra män (Kimmel, 2004). Män är vidare väl medvetna om manlighetens skörhet och sårbarhet och män som strävar efter hegemoniska ideal har därför ett behov av hävda sig och använda våld (Vandello & Bosson, 2013). Studier visar även att tendenserna att använda våld eller uttrycka sig aggressivt ökar när män blir påmind om den egna könstillhörighetens utsatthet. Män som upplever sin maskulinitet hotad, exempelvis genom att bli besegrad av en kvinna eller höra att en annan man är starkare, tenderar att agera mer fysiskt våldsamt (Bosson & Vandello, 2011; Vandello et al., 2008).

Den forskning som ålagt teorier om maskulinitet i relation till polisväsendet har främst skett i syfte att belysa inomorganisatoriska strukturer där hegemonisk maskulinitet inte innebär aktiv våldsutövning utan snarare symboliserar ett bibehållande av makt för män sett i förhållande till kvinnliga kollegor genom medveten och omedveten förstärkning av könsstereotypa roller och beteende. Här har det påvisats att strukturerna i detta tidigare mansdominerade område har en stark tendens att stadigvarande bibehållas till förmån för att upprätthålla hegemonisk maskulinitet genom könsbaserad arbetsfördelning, där kvinnor direkt eller indirekt tilldelas en viss typ av uppgifter och parallellt tillskrivs vara bättre lämpade för särskilda situationer eller omständigheter som kräver stereotypa kvinnliga egenskaper (Chan & Ho, 2013; Rabe-Hemp, 2008; Rabe-Hemp, 2009). Genom kvalitativ analys av hur kvinnliga poliser själva pratade om sin yrkesroll, kompetens och könstillhörighet, konstaterades det att det å ena sidan fanns en stolthet i att särskilja sig från manliga kollegor i relation till att andra såväl som de själva upplevde sin könstillhörighet medföra egenskaper särskilt värdefulla i situationer som kräver empati, lyhördhet och lugnande inverkan. Samtidigt innebar detta synsätt per automatik att poliskvinnorna själva

bidrog till att förstärka könsnormer och skillnader, både för den individuella polisen men även för organisationen och yrkesutövningen (Rabe-Hemp, 2009). Vidare drogs slutsatsen genom en kvalitativ intervjustudie att poliskårear idag, sett till när organisationerna först började öppna upp för att även anställa kvinnor, fortfarande på många sätt utgörs av ett synsätt präglad av tiden då mansdominering rådde (Rabe-Hemp, 2008). Kvinnliga poliser angav själva att klimatet inom organisationen inte nödvändigtvis var hostilt eller innebar direkt motarbetning från manliga kollegor, men att acceptansen samtidigt inte kom lika självklart för dem. Istället behövde respekten förtjänas eller tas. Detta kunde ske genom direkt karriärklättring, genom att frånsäga sig femininitet och istället agera mer manligt generellt eller via en specifik handling eller genom att kvinnor aktivt valde att särskilja sig från den typiska manliga polisrollen och istället sällade sig till tanken om direkt eller indirekt könsbaserad arbetsfördelning (Rabe-Hemp, 2008). En studie som syftade till att undersöka kvinnliga poliser inom polisorganisationen i Hong Kong, slog fast att denna organisationen, såväl som många andra internationellt, aktivt arbetade med könsbaserad arbetsfördelning, vilket även hämmade manliga såväl som kvinnliga poliser att nå sin fulla potential, eftersom deras syfte som polis i förhand bestämdes baserat på könstillhörighet. Detta innebar även att eventuella insatser och arbete i relation till jämställdhet och integrering blev förhållandevis kraftlöst då intentionen oaktat var att låta män och kvinnor utföra olika typer av arbete eller utföra arbetet på olika sätt (Chan & Ho, 2013).

Sociala roller och stereotyper

Av vidare relevans är en redogörelse kring forskning och teorier vilka belyser vad uppfattningen om kvinnor och mäns olikartade egenskaper grundar sig i och hur detta tar sig uttryck. Enligt teorin om *rollkongruens* (Eagly & Karau, 2002) riskerar kvinnor att hindras från att välja mansdominerade yrken, att bli framgångsrika karriärister och att anta chefs- och ledarroller till följd av de sociala och traditionella könsroller som finns. Det härleds till könsbaserade stereotyper om att manliga attribut, som att vara dominant, framåt och kompetent, är bättre lämpade för tuffa yrken. En man som utför eller är ledare för en maskulin uppgift överträder inte några förväntningar, medan det motsatta gäller för en kvinnlig ledare över en maskulin uppgift. Då uppstår inkongruens mellan roll och kön, och det tenderar vi att undvika (Eagly & Karau, 2002). En studie som påvisar problematiken med uppfattningen om traditionella könsroller i relation till ett yrke länkat till maskulina attribut som utförs av både män och kvinnor, har genomförts i relation till den rumänska polisen, där allmänhetens uppfattning om polisen och hur denna påverkas beroende på polisens

könstillhörighet behandlas (Simion, 2020). Undersökningens respondenter bestod av personer utanför polisen i syfte att se hur allmänhetens uppfattning om kvinnliga respektive manliga poliser såg ut. Av resultatet presenterades bakomliggande faktorer som kunde tänkas förklara varför den rapporterade perceptionen av polisen såg ut som den gjorde. Fokuset i studien var huruvida poliser arbetade i heterogent par, vilken rang poliserna hade, faktiskt kön på poliserna och effektiviteten av kvinnliga poliser i utsatta situationer. Resultaten visade på effekter av implicit och explicit stereotypisering kring hur synen på både kvinnliga och manliga poliser tog sig uttryck. Här skattades bland annat kvinnliga polisers effektivitet i påfrestande situationer som lägre än mäns förmåga med orsaker som fysisk styrka och psykisk stabilitet parallellt med att uppfattningen kring dynamiken i heterogena par sågs som fördelaktig då detta kopplades till en tro om att dessa då kompletterade varandra karaktärsmissigt, men främst sågs som positivt då den kvinnliga polisen på detta sätt "skyddades" (Simion, 2020).

Vidare återfinns ytterligare forskning i relation till allmänhetens uppfattning om kvinnliga respektive manliga poliser med fokus på eventuella stereotypa uppfattningar kring typiskt manliga och kvinnliga egenskaper. En studie i Kentucky genomfördes i syfte att undersöka allmänhetens uppfattning om kvinnliga poliser jämfört med manliga poliser (Leger, 1997). Undersökningen visade, i kontradiktion till andra resultat, att allmänhetens uppfattning om kvinnliga poliser inte var stereotypt betingad till könsroller eller mer negativ i jämförelse med hur manliga poliser uppfattades, men att polisorganisationen hade interna problem med att fortfarande identifiera sig som en mansdominerad arena och därigenom förstärkte sexism och särbehandling av kvinnliga poliser till följd av egenskaper kopplade till könstillhörighet (Leger, 1997). Denna undersökning, såväl som ovanstående (Simion, 2020) har genomförts med ett externt fokus och inte genom att poliser själva fått rapportera om sina upplevelser, och därigenom finns även en avsaknad av upplevelse och analys kring vilka beteenden från allmänheten som Polisen själva vittnat om. Däremot är allmänhetens uppfattning om Polisen, och Polisens egen rapportering om allmänhetens beteende gentemot dem med tillhörande förklaringsmodeller, på ett sätt två sidor av samma mynt, vilket gör att dessa undersökning ändå är relevanta för perspektivet.

Social role theory (Diekman, Eagly & Johnston, 2010) menar vidare att vi är särskilt fokuserade på yrkesroller och sysselsättningar när vi tillskriver andra personlighetsdrag och egenskaper. De beteenden som utförs i egenskap av sociala roller tillskriver vi som en del av personligheten. Sådana associationer skapar en bias i vårt sätt att tänka och kan resultera i stereotyper (Diekman, Eagly & Johnston, 2010). När vi exempelvis tillskriver kvinnor

egenskaper av att vara mjuka och vårdande blir den naturliga följderna att vi associerar dem med roller som stämmer överens med det. Därför tänker vi oss vanligtvis inte att kvinnor arbetar med yrken som vi anser vara manliga eller kräva typiskt manliga egenskaper. Det blir en loop där vi ser vad vi förväntar oss och förväntar oss det vi ser (Diekman, Eagly & Johnston, 2010). Härigenom skapas illusoriska korrelationer där vi länkar samman faktorer som inte nödvändigtvis hänger ihop; till exempel kön och personlighet eller kompetens (Meiser & Hewstone, 2006). Stereotyper uppkommer vid snabba kategoriseringar av människor i vår omvärld. Dimensionerna vi vanligtvis lutar oss mot i våra kategoriseringar är värme och kompetens. Där ser vi att vi bedömer män som kompetenta men inte särskilt varma, medan kvinnor är varma men inte särskilt kompetenta, vilket gör att vi tenderar att tycka bättre om män samt ge dem mer fördelar (Cuddy, Fiske & Glick, 2007; Glick & Fiske, 1996). Växelverkan av att koppla ihop yrkesroll och kön med specifika karaktärsdrag och samtidigt uppleva motsägelse då kvinnor befinner sig i en typiskt manlig roll, gestaltas genom en studie där vilken deltagarna via video fick bevittna interaktionen mellan manliga och kvinnliga poliser och en student, där poliserna ålade antingen ett krävande eller mer resonerande beteende (Owen & Sterling, 1982). Oaktat vilket av de fabricerade beteendena poliserna använde sig av, upplevdes kvinnliga poliser som mer ihärdiga och påstridiga samt att det från undersökningsdeltagarna sågs som ett generellt misslyckande att följa de kvinnliga polisernas uppmaningar. När kvinnliga poliser ålade en krävande framtoning minskade deltagarnas upplevelse av femininitet hos dessa poliser medan manliga polisers maskulinitet inte påverkades, oavsett hur de betedde sig (Owen & Sterling, 1982). Ramverket i denna studie är stundtals av aktualitet men har samtidigt utvecklats betydligt fram till idag, men resultaten belyste oavsett tydligt hur kvinnor i en yrkesroll som tidigare kopplats till typisk manliga egenskaper, per automatik ansågs vara mindre feminina och samtidigt mer krävande än sina manliga kollegor, trots att deras beteende inte skilde sig åt. Att manliga polisers auktoritet och persona varken utmanades eller hotades, oaktat beteendemönster, vittnade om att män som utförde ett manligt yrke även uppfattades som ohotat manliga. Det upplevdes samtidigt mer naturligt och även nästintill ett måste att utmana kvinnliga poliser där att "förlora" mot dem även påverkade den andra partens självrespekt mer negativt, än om nederlaget skedde gentemot en manlig polis (Owen & Sterling, 1982).

Sociala identiteter, yrkesminoriteter och internalisering

Teorin om sociala identiteter (Spears, 2011; Tajfel & Turner, 1979) menar att våra gruppstillhörigheter och sociala identiteter är en stor del av oss själva, vår självuppfattning och vår självbild. Det gäller dels personliga faktorer som vi inte kan påverka, såsom kön, ålder, etnicitet och så vidare, men även självvalda omständigheter såsom vilken skola vi studerar vid, yrkestillhörighet och medlemskap i lag och föreningar. Kritik eller hot mot den egna gruppen kan därför upplevas som hot mot en själv, även när så inte är fallet (Abrams & Hogg, 2010). Social identitetsteori aktualiseras här i relation till den socialiseringsprocess vilket poliser per automatik genomgår i relation till sin profession, där rollen som polis är en tydlig identitetsmarkör. Denna både personliga och professionella identitet riskerar dock att kullkastas om poliser utsätts för påverkan som gör att arbetet inte kan utföras och ju mer risker och allvarlig utsatthet poliser utsätts för, desto större risk är det att detta sker (Ellrich & Baier, 2017). Forskning visar på att denna kullkastning av professionell identitet även kan bidra till ökade risker för PTSD, i synnerhet för kvinnliga poliser om påfrestande situationer innebär signifikant arbetsbortfall eller om händelsen kunnat kopplas till felaktigheter eller brister i yrkesutövningen från polisen själv (Ellrich & Baier, 2017). Detta då tendens att internalisera misslyckande, vilket denna typ av händelser kan upplevas som, är större för kvinnor än män eftersom det finns en könsbaserad skillnad avseende intern hantering av stereotypot, då män och kvinnor attribuerar i olika mönster. Flickor och kvinnor attribuerar generellt pessimistiskt sett till att de härleder motgångar till bristande kompetens och förmåga, medan pojkar och män har ett optimistiskt attributionsmönster då de är mer troliga att hänföra motgångar till bristande ansträngning. Det gäller även när det inte föreligger några faktiska könsskillnader i begåvning och kompetens (Lewis & Sullivan, 2005; Ryckman & Peckham, 1987; Whitley & Frieze, 1985). Att vi har könsstereotypa uppfattningar om oss själva gör att kvinnor är mer troliga att tvivla på sin egen kompetens inom manligt dominerade områden när de påminns om rådande stereotypot, medan män inte påverkas i lika stor utsträckning och bevarar en stark tilltro på den egna förmågan (Betz et al., 2013). Detta medför att särskilt påfrestande situationer i polisycket riskerar att påverka självkänsla och tilltro till den egna kompetensen i större utsträckning för kvinnliga poliser än manliga, vilket i sin tur gör att kvinnliga poliser är mer benägna att utveckla PTSD vid upplevelse av allvarliga hot och våld i samband med tjänsteutövning (Ellrich & Baier, 2017). Även om undersökningen som genomförts inom ramarna för detta examensarbete inte går lika långt i termer av att undersöka psykosomatiska effekter av negativt bemötande och/eller allvarliga

hot, efterfrågar enkäterna i detta arbete samtidigt hur erfarenheten av att ha blivit utsatt för något av detta även eventuellt påverkat den enskilda polisen, vilket gör att studierna ändå faller inom liknande ramar sett till att belysa de individuellt upplevda effekterna av hot och våld.

Kvinnor som utgör en minoritet på en mansdominerad arbetsplats kan skapa negativa tankar om sina egna förmågor, vilket i sig kan påverka den faktiska prestationen (Betz et al., 2013). Det kan leda till att kvinnor inte anser sig själva lämpade för icke-traditionella yrkesroller och därmed väljer bort dem. Därför tar det tid för mansdominerade yrkesroller att jämnas ut (Betz et al., 2013). Att tillhöra en minoritet kan vidare påverka tankemönster hos en person som är rädd att uppleva stereotypisering baserat på grupptillhörighet (Meyer, 2003; Meyer & Frost, 2013). Det kan leda till självstereotypisering och internalisering av negativa värderingar om den egna gruppen och om sig själv som gruppmedlem. Konsekvenserna av det kan till exempel vara lägre självkänsla och sämre självförtroende (Pyke, 2010; Szymanski & Henrichs-Beck, 2014). Det kan dock konstateras att kvinnor idag aktivt väljer att söka sig till Polisen, och alltså inte enkom väljer bort detta, men utgör då fortfarande ett kön i minoritet på sin arbetsplats (Polismyndigheten, 2020). Tendens att undergå självstereotypisering eller utveckla negativa tankar i relation till den egna förmågan till följd av att vara kvinna och minoritet inom en mansdominerad yrkesarena har bland annat undersökts i relation till poliskvinnor i Dubai (Chu & Murad Abdulla, 2014). Utifrån resultaten av denna studie drogs slutsatsen att undvikandet av negativa tankar om den egna förmågan till förmån för bibehållande av självförtroende och kompetenstilltro i relation till yrkesutövningen för de kvinnliga poliserna var tätt sammankopplat med organisatorisk uppmuntran samt samhällligt arbete för jämställdhet och integrering kombinerat med att kvinnorna som valde att bli poliser innehade en stark inre motivation och vilja att lyckas i sin yrkesroll. Detta hjälpte således de kvinnliga poliserna att trots motgångar och utmaningar bibehålla hög nivå av självförtroende och kompetenstilltro i relation till sin yrkesutövning. Med andra ord lät de inte rädslan för att stereotypiseras som mindre lämpad till följd av att vara ett kön i minoritet ta överhanden (Chu & Murad Abdulla, 2014).

Sexistiska attityder

Sexism är fördomsfulla attityder baserat på kön och genus, och de kan ta sig uttryck på flera sätt. Ibland framträder det mer diskret och har en välvillig mening. Då kallas det för *benevolent sexism*. Män som besitter sådana övertygelser har positiva attityder gentemot kvinnor och ser dem som varma, vackra och omhändertagande (Glick & Fiske, 1996; Glick &

Fiske, 1997). De anser ofta att kvinnor bör skyddas, och därför bör de hålla sig till traditionella roller och överlåta de tuffa och riskabla jobben till männen. Synen på kvinnan som fantastisk och underbar kvarstår förutsatt att de håller sig till sina traditionella roller (Eagly, 1987; Glick & Fiske, 2001). Kvinnor som väljer att ta sig an icke-traditionella roller, kan av män uppfattas som ett direkt hot i termer om makt och status. Det kan skapa negativa reaktioner som får mäns attityder gentemot kvinnor att övergå till att bli mer negativa och diskriminerande. Det kallas för *hostile sexism*, och det är en mer nedsättande form av sexism. Män med den typen av sexistiska värderingar anser att kvinnor försöker kontrollera, manipulera och utmana män om deras privilegier. En strategi för att förhindra könsöverskridanden är att belöna traditionellt beteende och bestraffa icke-traditionellt beteende. På så sätt begränsas kvinnor till att hålla sig till sina tillskrivna sociala roller (Fiske, Xu, Cuddy & Glick, 1999; Glick & Fiske, 2001). Sexism och sexuella trakasserier i relation till polisyret har främst undersökts utifrån interna kontexter i syfte att analysera dynamikerna av sexuella trakasserier gentemot kvinnliga poliser från manliga kollegor, alternativt sexuella trakasserier inom organisationen överlag. Detta fokus åläggs inte i varande examensarbete men är av relevans i termer av att exemplifiera hur sexism kan ta sig uttryck, främst gentemot kvinnliga poliser, och vilka effekter detta får (Somvadee & Morash, 2008; Taylor et al., 2020). Här visade forskning på att sexuella anspelningar, sexistiskt språkbruk och stereotypa formuleringar kopplat till könstillhörighet, inte nödvändigtvis användes med intentionen att praktiskt utföra handlingar i linje med detta, men att det ändå kunde bidra till en känsla av obekvämheter och/eller direkt utsatthet för den mottagande parten och även hade som indirekt syfte att fungera maktmarkerande, framförallt då det riktades gentemot kvinnor från män. Beroende på hur maktbalansen såg ut för den utsatta i relation till den som utsatte, exempelvis om den som utsattes var av lägre rang yrkesmässigt eller kände sig underlägsen till följd av fysiska attribut såsom kön eller etnicitet, kunde känslan av utsatthet och rädsla även öka för "offret" (Somvadee & Morash, 2008; Taylor et al., 2020). Användandet av en viss typ av språkbruk i syfte att förminska eller kränka andra personer, kan även ses i ljuset av *integrated threat theory* (Stephan & Stephan, 2000; Stephan et al., 2016), vilken innebär stark identifiering med ingruppen och stort avståndstagande från utgruppen i termer av olika värderingar, moraliska åsikter och attityder. Detta tenderar att öka sannolikheten för uttryckta fördomar mot utgruppen. Utgruppen ses alltså som en motpol med mål och strävan som skiljer sig från de egna.

Frågeställning

Sammantaget framgår det att polisens utsatthet för otillåten påverkan, trivsel i arbetet, kvinnliga polisens roll i polismyndigheter och åsiktspräglade bemötanden gentemot poliser är ämnen som undersökts och forskats om, där dessa studier sträcker sig över både tid och länder. Det är ett ämne som verkar beröra, eftersom det framkommer vittnesrapporter om polisiär orättvisa samt då det inom svensk lag pågår motioner om lagstadgade åtgärder. Noteras bör dock att en stor del av de studier som redogörs för har skett utifrån samhällets syn på poliser, från ett inomorganisatoriskt perspektiv eller utifrån rent statistiska kartläggningar. Då det saknas underlag för hur manliga respektive kvinnliga polisens rapportering om bemötande, hot och våld ser ut, belyst i vetenskapliga och empiriska ljus, ämnar den här studien att undersöka just det. Detta för att fylla i den kunskapslucka som finns kring könsbaserat bemötande gentemot polisiär verksamhet.

Den ursprungliga frågeställningen formulerades enligt följande:

- “Hur ser upplevda attityder och beteenden gentemot poliser ut?”
- “Skiljer sig karaktären på bemötande åt gentemot manliga och kvinnliga poliser?”
- “Vilka effekter har olika typer av bemötande på yrkesutövningen och på polisrollen?”

Utifrån det kan det konstateras att det som undersöks framförallt är hur den subjektiva rapporteringen från poliser i yttre tjänst ser ut i relation till bemötande gentemot dem och vilken karaktär detta bemötande och/eller allvarliga hot har, samt om denna rapportering ser olika ut för manliga respektive kvinnliga poliser. Därtill undersöks även huruvida upplevda bemötanden och/eller allvarliga hot påverkar den enskilda polisens arbetssituation och dennes reflektioner om rollen som polis. Hypotesen är att det förväntas synas en skillnad i skattning beroende på könstillhörighet.

Metod

Deltagare

Då frågeställningen berör yrkesverksamma poliser valdes urvalet naturligt ut i enlighet med det. Deltagare i undersökning riktades till yrkesverksamma poliser i yttre tjänst i de lokalpolisområden som finns i Skåne. De innefattar Helsingborg, Ängelholm, Klippan, Landskrona, Kävlinge, Lund, Eslöv, Malmö Norr, Malmö Söder, Trelleborg, Ystad, Kristianstad och Hässleholm.

Kriterier för att delta var att vara utbildad via Polishögskolan, att för närvarande arbeta som polis i yttre tjänst i Skåne samt att identifiera sig som antingen man eller kvinna. I studien inkluderas enbart poliser i yttre tjänst eftersom studien ämnar att undersöka hur poliser bemöts av allmänheten i sin tjänstgöring, och därmed var det inte relevant att inkludera poliser som inte bär uniform eller som sällan kommer i kontakt med allmänheten. Skälen bakom avgränsningen i förhållande till kön grundade sig i att studien syftar till att undersöka samhällets bemötande gentemot kvinnor respektive män. Personer med annan könstillhörighet än de binära uteslöts även till följd av studiens omfång. Vi anser dock att studier om transsexuellas och könsöverskridande individers tillvaro inom myndigheter vore värdefullt att genomföra, men att det borde vara en egen studie och inte ingå i den här.

Urvalet ämnades att nås via en personlig kontakt på Polismyndigheten, som arbetar som gruppchef i Skåne. Detta då hen besitter möjligheten att nå ut till de övriga lokalpolisområdena i Skåne och på så sätt kunde distribuera enkäten på ett smidigt och effektivt sätt, vilket även skulle möjliggöra fastställande av ett legitimt urval som uppnått tidigare nämnda kriterier. Dessvärre var det en process som tog mycket lång tid, och då tidsramen för arbetet i fråga upplevdes för snäv för att tillåta en lång period av datainsamling, behövde processen skyndas på. Mot bakgrund av det distribuerades enkäten till de personliga kontakter vi besitter hos poliser i yttre tjänst i Skåne. Vi resonerade det tillvägagångssättet som legitimt då det nådde ut till poliser som redan var en del av det urval som avgränsats till.

Antalet medverkande respondenter som slutfört undersökningen resulterade i 31 stycken poliser i yttre tjänst, varav 23 stycken män och åtta kvinnor. Det relativt låga antalet respondenter grundade sig i svårigheterna att nå ut till myndighetsanställda, men når trots det upp till miniminivån på 30 personer, vilket anses vara gränsen för ett tillräckligt urval för att statistiska analyser ska kunna göras (Hogg et al., 2013). Därför har statistiska tester ändå genomförts. Storleken på bortfallet är inte kartlagd då det inte finns kännedom om hur stor andel poliser som enkäten nått ut till, men som valde att inte delta. Beträffande fördelningen mellan män och kvinnor i urvalet hade det varit önskvärt med en jämnare balans mellan könen. Däremot gäller för representativitet att ett urval speglar den fördelning som återfinns i populationen. Studier som undersöker en snedfördelad population bör eftersträva ett urval som motsvarar ungefär samma snedfördelning (Shaughnessy et al., 2014). Eftersom könsfördelningen inom Polismyndighetens ingripandeverksamhet består av cirka 70% män och 30% kvinnor (Polismyndigheten, 2020), vilket den här studiens uppnådda urval speglar,

ser vi att urvalet ändå speglar den population som undersöks, och att övervikten män därför är rimlig.

Material

För att få ett representativt och generaliserbart resultat valdes en kvantitativ ansats som utgångspunkt, med enkäter som material för datainsamling. Detta förankrat i ett resonemang om att en kvantitativ metod skulle underlätta i arbetet att bli delgivna personlig och berättande information, då det fanns aspekter i studien som kan upplevas jobbigt att prata om i ett fysiskt samtal. Den sociala önskvärdenheten i att anpassa sina svar utifrån forskningsledaren samt i att framstå i god dager, vilket påverkar datans kvalitet och tillförlitlighet (Ahrne & Svensson, 2015), ansåg vi lättare att kringgå genom en kvantitativ studie. Förhoppningarna men en enkätinsamling var att få en större spridning av data runt hela Skåne och möjliggöra en effektiv insamling. Enkäten spreds digitalt då den rådande Coronapandemin försvårat möjligheterna till fysiska möten, men även för att digitala svar gjorde anonymisering lättare. Samtidigt genererar digitala enkäter data som enkelt kan konverteras till analyserbara resultat.

För att uppnå en djupare dimension och en mer nyanserad förståelse för det insamlade materialet, samt för att kunna besvara den valda frågeställningen, togs beslutet att inkludera kvalitativa inslag i enkätundersökningen. Detta då kvantitativa metoder riskerar att generera data som saknar djup och utförlighet (Ahrne & Svensson, 2015). På så sätt begränsades inte deltagarna till enbart kryssalternativ, då risken finns att inget svar stämmer in och att datan därmed blir snedvriden och inkorrekt. För att även komma åt livserfarenheter och personliga berättelser som vi ansåg kunna fördjupa den kvantitativa datan, resonerades att möjlighet till fritext skulle finnas tillgänglig för de flesta svar, för att kunna komma åt de mer nyanserade och utvecklande svaren trots att intervjuer och fysiska samtal inte är möjliga att genomföra. De var dock inte obligatoriska.

Att en kombination av kvalitativ och kvantitativ ansats ger större möjlighet att generalisera urvalets resultat på en population och samtidigt få en djup förståelse för frågeställningen finner vi stöd från Tashakkori och Teddlie (2003), som menar att blandade metoder drar nytta av de båda metodernas fördelar och resulterar i mer trovärdiga resultat. På så vis skapas en bredd och förståelse för det formulerade problemet samtidigt som det bekräftar att resultatets slutsatser inte är metodologiska tillfälligheter (Johnson et al., 2007).

Konstruktion av enkäten gjordes i enlighet med Shaughnessy et al. (2014) och deras förberedande steg för en väl utformad enkätstudie. Utifrån den formulerades tydliga och

strukturerade frågor som syftade att besvara frågeställningen, utan att oavsiktligt styra eller leda in deltagarna i en viss riktning. Detta även för att erhålla innehållsvaliditet. Enkäten utformades genom Qualtrics, som är ett digitalt verktyg för enkäter. Där informerades deltagarna inledningsvis om undersökningens utformning och syfte, frivilligt deltagande och informerat samtycke. Därefter följde 26 frågor av kvantitativ karaktär, varav 16 av dem hade en tillhörande fritextruta.

De slutna kvantitativa frågorna var obligatoriska att svara på, då ofullständiga svar skulle innebära att de hade behövt exkluderas från datan. Däremot var de kvalitativa frågorna frivilliga, eftersom det inte nödvändigtvis finns något att tillägga på alla frågor. Ett ytterligare syfte med dem var att ge deltagarna möjlighet att förklara sig i fritext. Därutöver fanns en avslutande ruta för övriga, frivilliga upplysningar. Även vid de kvantitativa delarna såg vi till att tillgodose med en variation av svarsalternativ, för att det i så stor utsträckning som möjligt skulle finnas ett passande svarsalternativ vid varje fråga. Samtliga frågor utformades utifrån självskattning, då det är just de subjektiva uppfattningarna och erfarenheterna den här studien strävar efter.

För att på ett enkelt sätt kunna göra en analys av datan var enkäten uppdelad i de fem olika kategorierna “bakgrundsfrågor”, “frågor angående generellt bemötande och negativt bemötande från allmänheten under tjänstgöring i yttre tjänst”, “frågor om allvarliga hot i relation till tjänstgöring i yttre tjänst”, “frågor om kön i förhållande till polisyrket” och “frågor om konsekvenser av bemötande”. Fyra frågor utgjordes av bakgrundsvariabler i form av kön, ålder, antal år i tjänst och område för tjänstgöring. Resterande kategorier innehöll frågor med svarsalternativ i form av skattnings- eller frekvensalternativ, möjlighet till flerval, svarsalternativen “ja”, “nej” eller “vet ej” samt svarsmöjligheterna “män”, “kvinnor”, “lika delar” och “vet ej”.

Konstruktvaliditeten i mätinstrument undersöktes i förhållande till konvergent och diskriminant validitet. Cronbach’s alpha gjordes mellan de olika frågekategoriernas frågor för att undersöka hur väl de korrelerade med varandra. Ett bra gränsvärde för α bör befinna sig inom intervallet $<.7 \alpha <.95$, vilket då visar på god konvergent validitet och att frågorna korrekt mäter det som avses (Navarro & Foxcraft, 2019). Därför undersöktes frågor inom samma frågekategorier, som mäter ungefär samma saker, för att fastställa att de mätningarna korrelerar med varandra.

Frågorna “Varifrån upplever du att majoriteten av de allvarliga hot du utstår i yttre tjänst kommer?” och “Varifrån upplever du att majoriteten av de negativa bemötanden du utstår i tjänst kommer?” visade på god konstruktvaliditet, $\alpha = 0.66$. Samtliga frågor med

möjlighet till "ja" eller "nej"-skattning gav god konstruktvaliditet, $\alpha = .6$. För frågorna inom kategorin "frågor om kön i förhållande till polisyrket" redovisas tvivelaktig konstruktvaliditet, $\alpha = .53$. För samtliga frågor inom kategorin "konsekvenser av bemötande som polis" erhöles ett värde som påvisar god konstruktvaliditet, $\alpha = .61$.

Intern validitet har även testats för de faktorer och beroende variabler som används i de tre genomförda regressionerna. Faktorerna var följande frågor: "Hur ofta upplever du att du får utstå bemötande i form av kommentarer, skämt eller närmanden med sexuella anspelningar?", "Hur ofta upplever du att du får utstå negativt bemötande i form av hot om fysiskt våld?" samt "Hur ofta upplever du att du får utstå negativt bemötande i form av hot om sexuellt våld?".

"Hur skulle du generellt skatta allmänhetens bemötande gentemot dig som polis, när du befinner dig i yttre tjänst?" fick tillsammans med faktorerna en mycket god konstruktvaliditet, $\alpha = .78$. Även "Hur ofta uppskattar du att det negativa bemötandet har ett personligt riktat fokus?" påvisar tillsammans med faktorerna en mycket god konstruktvaliditet, $\alpha = .76$. "Hur ofta uppskattar du att du upplever negativa bemötanden från allmänheten, i egenskap av att vara just polis?" fick tillsammans med faktorerna en ifrågasättbar konstruktvaliditet, $\alpha = .43$. Då den beroende variabeln utgörs av en fråga med svarsalternativ vars skattning skiljer sig från faktorerna blir α -värdet påverkat.

Ovanstående resultat påvisar att flera av enkätens frågekategorier innehåller frågor som i ett "Cronbach's alpha"-test korrelerar med varandra, vilket visar på en god konstruktvaliditet. Starkast är värdena för de linjära regressionerna som påvisat signifikans, där α återfinns inom gränserna för mycket god konstruktvaliditet. För andra kategorier ligger α mellan .53 och .66, vilket är värden som inte uppnår kraven för god konstruktvaliditet (Navarro & Foxcraft, 2019). Däremot behöver det inte nödvändigtvis innebära att mätinstrumentets frågor inte konvergerar eller att resterande andel är errors. Låga värden på α kan härledas till ett mätinstrument med för få frågor för att konstruktvaliditet ska kunna påvisas (Streiner, 2003). Det kan även tänkas att det låga antalet respondenter varit en bidragande faktor till lägre värden på α .

"Cronbach's alpha" användes även för att säkerställa diskriminerande validitet. För att påvisa det bör frågor inom olika kategorier *inte* konvergera, eftersom de rimligtvis mäter olika konstrukt. För diskriminant validitet är det önskvärt att erhålla värden under $\alpha = .85$ för tester mellan frågor som mäter olika konstrukt (Voorhees et al., 2016). Tester mellan mätinstrumentets olika frågekategorierna påvisade att diskriminativ validitet uppnåtts då inga värden överstigit $\alpha = .4$.

Före distribuering av enkäten genomgick den prövning i Qualtrics egna kvalitetsmätning, och där fanns enbart små anmärkningar som därefter korrigerades. Enkäten utvärderades och omredigerades av oss själva tills vi var helt nöjda med dess utformning. Sedan testades enkäten på ett antal utvalda testpersoner och godkändes av vår handledare, som gav klartecken för användning av enkäten i skarpt läge.

Dataanalys

Den obehandlade rådatan genomgick en uppdelning mellan den kvalitativa och den kvantitativa svarsdatan, för att samla den analyserbara datan för sig. I den kvantitativa datan gjordes ytterligare en uppdelning, där frågorna med flervalsoalternativ hölls separat. Detta då den datan inte kunde genomgå samma statistiska analys, då de numeriska värdena representerade kategorier istället för en skala. Samtlig kvantitativ data följde en numerisk skala, där de olika svarsalternativ representerade en siffra. Siffrornas värde fungerade dock varken fallande eller stigande, utan syftade till att representera de olika kategoriernas ordningsföljd så som de förekom i enkäten. Då frågor som efterfrågat skattning eller frekvens följde en fallande intervall där de olika värdena inte representerar samma sak samt där intervallen inte är lika stora för alla frågor, har det tagit med i beaktande när dataanalysen gjorts för att säkerställa att ett missvisande resultat inte genererats.

Två av enkätens frågor handlade om varifrån negativt bemötande och allvarliga hot vanligtvis kommer, och de kunde besvaras med “män”, “kvinnor”, “vet ej” och “ungefär lika delar”. I den insamlade datan framkommer att ingen angivit “kvinnor” som alternativ och att endast ett fåtal svarat “vet ej” eller “ungefär lika delar”. När den delen av datan sedan skulle analyseras i ett chi-två-test behövde alla svarsalternativ som inte var “män” slås ihop till en och samma level. Detta då nivån “kvinnor” utgick helt, eftersom frekvensen där var 0. För den ena frågan gällde samma sak även för “vet ej”. Att en respektive två nivåer utgick från analysen påverkade “expected value” och “proportion”. För att de skulle bli korrekta behövde därför alla nivåer som inte representerade “män” slås ihop. På så sätt jämfördes andelen som svarat “män” med andelen som svarat något annat.

De kvalitativa inslagen i form av fritextrutor exkluderades från datamaterialet som ämnade analyseras i det statistiska analysprogrammet Jamovi, och fungerar istället exemplifierande och nyanserade som komplement till datamaterialet. De har genomgått en kvalitativ tematisk analys och satts i perspektiv mot den kvantitativa datan och analyserna av den. Den tematiska analysen syftade till att kartlägga mönster i den kvalitativa datan och organisera svaren utifrån meningsfulla samband (Willig, 2013). Den epistemologiska ansats

som antogs för de kvalitativa inslagen följer naiv realism, då den insamlade datan syftade till att ge en korrekt avspegling av den sociala verkligheten som undersöks och den mänskliga psykologin bakom dessa fenomen (Willig, 2013). Det antas att de återberättelser som återgavs visar på den verklighet som poliser erfar i sitt yrkesliv.

Procedur

Mätinstrumentet utformades utifrån en integrerad metod av kvalitativ och kvantitativ ansats, på ett sätt som möjliggjorde en datainsamling som skulle klara av prövningar av både validitet och reliabilitet. Enkätundersökningen utformades med samvetsgrannhet så att den skulle vara enkel att besvara och tillgodose tillförlitlig data. Den formgavs via verktygstjänsten Qualtrics, som vi upplevde vara trovärdig och enkelt att hantera, och som dessutom kunde föra över den insamlade datan till ett analyseringsprogram. När enkäten fått godkänt distribuerades den till vår personliga kontaktperson på Polisen, för att hen i sin tur skulle vidarebefordra den till samtliga poliser i yttre tjänst i Skåne. Därefter spreds enkäten även via andra kontaktpersoner inom Polisen, eftersom den ursprungliga distribueringen inte nådde urvalet i tid.

Efter avslutad datainsamling exporterades insamlad data till analyseringsprogrammet Jamovi, som valdes till följd av att det varit ett examinerande verktyg under kursens gång. Därutöver är det ett program som möjliggör analyser av olika slag. Där kunde den samlade datan genomgå analys, som sedan ställdes mot de kvalitativa inslagen för att kunna ligga till grund för arbetets analytiska diskussion.

Etiska överväganden

Då enkäten efterfrågade data om hot, våld, genus och trygghet, vilket vi bedömer kan upplevas känsligt och svårt att prata om, var det av största vikt att sådan data hanterades varsamt. Vi var därför tydliga med att i enkätens inledning informera samtliga respondenter om att deltagande var frivilligt och kunde avbrytas när som helst, oavsett anledning. För att fortlöpa med deltagande krävdes att de godkände informerat samtycke, där de bekräftade att de var införstådda med studiens syfte, utformning och datahantering samt att de fortsatt ville medverka i studien.

Inför datainsamlingen säkerställdes att deltagande skett anonymt samt att vi inte efterfrågat mer data än vad som bedömdes vara nödvändigt och relevant för vår undersökning. Deltagarna undanbads att uppge information som kan härledas till deras identitet. Känslig eller överflödigt information har hanterats varsamt samt uteslutits från

uppsatsen. Detta för att garantera deltagarna trygghet i sin medverkan samt för att inte utsätta dem för någon risk genom att delta.

Den stress som respondenterna kan ha upplevt av att genomföra enkäten bedömer vi inte vara större än den vardagliga stress som gemene man utsätts för i vardagen, i synnerhet inte för en yrkesverksam polis i yttre tjänst, som i sin yrkesroll agerar och ingriper i stressfyllda situationer. Därför kan våra respondenter sägas ha utsatts för minimal risk, och därmed överväger undersökningens fördelar de eventuella riskerna (Shaughnessy et al., 2014).

Resultat

Kvantitativ data

Det statistiska analysprogrammet Jamovi har använts för att analysera det insamlade datamaterialet från sammantaget 31 respondenter varav åtta kvinnor och 23 män. För att undersöka den huvudsakliga frågeställningen med tillhörande hypotes; att upplevda beteenden gentemot poliser i yttre tjänst skiljer sig åt för män respektive kvinnor, används den kvantitativa datan med skattnings- och frekvensalterantiv, vilket omvandlats till numeriska värden, för ett t-test med oberoende mått. Detta påvisade inga signifikanta resultat sett till skillnad i svar beroende på könstillhörighet. Med andra ord påvisade inga frågor med skattnings- och frekvensalterantiv signifikans. Endast en fråga visade antydning till signifikans; "Hur ofta upplever du att du får utstå bemötande i form av kommentarer, skämt eller närmanden med sexuella anspelningar?", $p = .067$, Cohen's $d = 0.78$. $M_{män} = 4.70$, $M_{kvinnor} = 3.75$

Till följd av att andelen respondenter inte var storleksmässigt tillräcklig och heller inte utgjordes av lika delar män och kvinnor samt att hypotesen om könsskillnader inte påvisades statistiskt, beslutades att insamlad data framgent skulle analyseras som en enhet om poliser och inte utifrån män och kvinnor. Resterande redovisning av inferentiell och deskriptiv statistik skall alltså ses som tolkande och beskrivande för respondenterna som polisgrupp, inte som polismän och poliskvinnor. Dock sammanställdes deskriptiv statistik för datan mellan män och kvinnor, vilken också syftar till att skapa en överblick i relation till i fördelningen över svar, men är alltså inte tillräcklig i sig för att generera statistiska slutsatser.

Linjära regressioner för predicering av generellt bemötande och negativt bemötande

Denna dataanalys syftar till att undersöka frågeställningen om upplevelsen av generellt bemötande och negativt bemötande utifrån vilken typ av agerande som predicerade detta. Det

första steget med den sammansvetsade datan var att genom multipel linjär regressionsanalys eftersöka korrelation mellan variabler. Genom att använda frågor med skattnings- och frekvensalterantiv testades faktorer som eventuellt skulle kunna predicera beroende variabler. Då datans samtliga frekvens- och skattningsskalor inte följer samma stigande respektive fallande ordning genomfördes en sammanställning av de signifikanta oberoende variablerna för att tydliggöra innebörden av de linjära regressionernas t-värde.

Tre multipla linjära regressioner har genomförts för följande frågor: “Hur skulle du generellt skatta allmänhetens bemötande gentemot dig som polis, när du befinner dig i yttre tjänst?”, “Hur ofta uppskattar du att du upplever negativa bemötanden från allmänheten, i egenskap av att vara just polis?” och “Hur ofta uppskattar du att det negativa bemötandet har ett personligt riktat fokus?”. De frågorna är snarlika och berör samma typ av bemötande. För att predicera de frågorna användes följande faktorer: “Hur ofta upplever du att du får utstå bemötande i form av kommentarer, skämt eller närmanden med sexuella anspelningar?”, “Hur ofta upplever du att du får utstå negativt bemötande i form av hot om fysiskt våld?”, “Hur ofta upplever du att du får utstå negativt bemötande i form av hot om sexuellt våld?” samt “ålder”.

Av dessa analyser framgår att endast faktorn “Hur ofta upplever du att du får utstå bemötande i form av kommentarer, skämt eller närmanden med sexuella anspelningar?” signifikant bidrog till att predicera den beroende variabeln “Hur skulle du generellt skatta allmänhetens bemötande gentemot dig som polis, när du befinner dig i yttre tjänst?”, $R^2 = .35$, $t = -2.64$, $p = .014$. Resterande faktorer var inte signifikant bidragande till att predicera den beroende variabeln. Se tabell 1.

Den beroende variabeln “Hur ofta uppskattar du att du upplever negativa bemötanden från allmänheten, i egenskap av att vara just polis?” predicerades av faktorn “Hur ofta upplever du att du får utstå negativt bemötande i form av hot om sexuellt våld?”, $R^2 = .33$, $t = 2.11$, $p = .045$. Resterande faktorer var inte signifikant bidragande till att predicera den beroende variabeln. Se tabell 1.

Den beroende variabeln “Hur ofta uppskattar du att det negativa bemötandet har ett personligt riktat fokus?” påvisade att faktorn “Hur ofta upplever du att du får utstå bemötande i form av kommentarer, skämt eller närmanden med sexuella anspelningar?” predicerade den beroende variabeln, $R^2 = .28$, $t = 2.30$, $p = .024$. Resterande faktorer var inte signifikant bidragande till att predicera den beroende variabeln. Se tabell 1.

För medelvärden av skattningar och förklaring av tillhörande skattningsskalor för respektive beroende variabler samt faktorerna; se tabell 2.

Tabell 1. Linjär regression för beroende variabler och signifikanta kovariater

	p	t	R ²
“Hur skulle du generellt skatta allmänhetens bemötande gentemot dig som polis, när du befinner dig i yttre tjänst?”			
“Hur ofta upplever du att du får utstå bemötande i form av kommentarer, skämt eller närmanden med sexuella anspelningar?”	0.014	-2.64	0.35
“Hur ofta uppskattar du att du upplever negativa bemötanden från allmänheten, i egenskap av att vara just polis?”			
“Hur ofta upplever du att du får utstå negativt bemötande i form av hot om sexuellt våld?”	0.045	2.11	0.33
“Hur ofta uppskattar du att det negativa bemötandet har ett personligt riktat fokus?”			
“Hur ofta upplever du att du får utstå bemötande i form av kommentarer, skämt eller närmanden med sexuella anspelningar?”	0.024	2.39	0.28

* Skalan för “Hur skulle du generellt skatta allmänhetens bemötande gentemot dig som polis, när du befinner dig i yttre tjänst?” följde en fallande skala där 1 motsvarade “mycket positivt” och 5 motsvarade “mycket negativt”. Resterande variabler följde en stigande skala där 1 motsvarade “flera gånger under varje tjänstgöringstillfälle” och 6 motsvarade “aldrig”.

Tabell 2. Medelvärden för beroende variabler och kovariater

Fråga	Medelvärde	Standardavvikelse
N	31	31
“Hur skulle du generellt skatta allmänhetens bemötande gentemot dig som polis, när du befinner dig i yttre tjänst?”	2.55	0.77
“Hur ofta uppskattar du att du upplever negativa bemötanden från allmänheten, i egenskap av att vara just polis?”	2.26	0.73
“Hur ofta uppskattar du att det negativa bemötandet har ett personligt riktat fokus?”	4.06	0.77
“Hur ofta upplever du att du får utstå bemötande i form av kommentarer, skämt eller närmanden med sexuella anspelningar?”	4.45	1.26
“Hur ofta upplever du att du får utstå negativt bemötande i form av hot om fysiskt våld?”	4.03	0.95
“Hur ofta upplever du att du får utstå negativt bemötande i form av hot om sexuellt våld?”	5.10	0.83

* Skalan för “Hur skulle du generellt skatta allmänhetens bemötande gentemot dig som polis, när du befinner dig i yttre tjänst?” följde en fallande skala där 1 motsvarade “mycket positivt” och 5 motsvarade “mycket negativt”. Resterande variabler följde en stigande skala där 1 motsvarade “flera gånger under varje tjänstgöringstillfälle” och 6 motsvarade “aldrig”.

Frekvensanalyser för hela datasetet

Frekvensanalyser för hela datasetet gjordes i relation till frågeställningen om upplevelse av negativt bemötande och allvarliga hot.

Ett chi-två-test visade på signifikans för samtliga respondenters svarsfördelning för frågan “Varifrån upplever du att majoriteten av de negativa bemötanden du utstår i tjänst kommer?” samt för frågan “Varifrån upplever du att majoriteten av de allvarliga hot du utstår i yttre tjänst kommer?”. Se tabell 3.

Resultatet för dessa frågor, att män står för störst del av negativt bemötande och allvarliga hot, var inte slumpmässigt.

Tabell 3. Frekvensanalys för negativt bemötande och allvarliga hot

	Varifrån upplever du att majoriteten av de negativa bemötanden du utstår i tjänst kommer?		Varifrån upplever du att majoriteten av de allvarliga hot du utstår i yttre tjänst kommer?	
	X ²	p	X ²	p
	9.32	0.002	17.1	<.001
	Expected count	Observed count	Expected count	Observed count
MÄN	15.5	24	15.5	27
ÖVRIGA SVAR	15.5	7	15.5	4

Ett chi-två-test för frågan “Har du i din yrkesroll som polis blivit utsatt för allvarliga hot?” påvisade signifikans. Det visade att rapporteringen om upplevelsen av allvarliga hot för gruppen av poliser i helhet inte var slumpmässig. Se tabell 4.

Tabell 4. Frekvensanalys för allvarliga hot

	Har du i din yrkesroll som polis blivit utsatt för allvarliga hot?	
	X ²	p
	5.45	0.02
	Expected count	Observed count
JA	15.5	22
NEJ	15.5	9

Frekvensanalys för män respektive kvinnor

Eftersom statistisk signifikans inte erhöles i relation till könsskillnader sett till bemötande och allvarliga hot, samt eftersom datan inte utgjordes av tillräckligt stort urval

kvinnor, beslutades att en frekvensanalys kunde göras för att nyansera datamaterialet. Detta i syfte att undersöka frågeställningens resterande del om skillnader i upplevelsen av bemötande beroende på könstillhörighet och effekterna av detta för män respektive kvinnor utifrån deskriptiv statistik.

Genom en frekvenstabell erhöles deskriptiv data, vilken visade på en procentmässig fördelning i svarsfrekvens av “ja” respektive “nej” för frågor i kategorierna “allvarliga hot i relation till tjänstgöring i yttre tjänst”, “kön i förhållande till polisyrket” och “konsekvenser av bemötande” för män och kvinnor, där en översikt över de frågor med störst procentuell skillnad mellan könen för de olika svaren sammanställts enligt nedan. Se tabell 5 och 6.

Tabell 5. Frekvenstabell för bemötande kopplat till könstillhörighet

Fråga	Upplever du att din könstillhörighet (man/kvinna) kan vara till fördel i din yrkesroll som polis?	Har du i tjänst upplevt negativt bemötande från allmänheten, som tydligt relateras till könstillhörighet?	Upplever du, vid ingripande, att det finns individer som hellre vänder sig till dina kollegor med motsatt könstillhörighet?	Upplever du, vid ingripande, att det finns individer som uppvisar aktivt motstånd mot dig på grund av din könstillhörighet?
	%	%	%	%
Kön				
Kvinnor, “ja”	100	50	71.4	62.5
Kvinnor, “nej”	0	50	28.6	37.5
Män, “ja”	93.8	28.6	57.1	38.1
Män, “nej”	6.3	71.4	42.9	61.9

Tabell 6. Frekvenstabell för effekter av negativt bemötande och/eller allvarliga hot

Fråga	Har du i din yrkesroll som polis blivit utsatt för allvarliga hot?	Har du till följd av negativt bemötande och/eller (allvarliga) hot upplevt att du inte kunnat utföra ditt arbete som avsett?	Har du till följd av negativt bemötande och/eller (allvarliga) hot upplevt försvagad auktoritet som polis?	Har du till följd av negativt bemötande och/eller (allvarliga) hot upplevt en ihållande känsla av otrygghet och/eller utsatthet i arbetet, som gjort att du upplevt rädsla inför att arbeta?
	%	%	%	%
Kön				
Kvinnor, “ja”	50	0	0	12.5
Kvinnor, “nej”	50	100	100	87.5
Män, “ja”	78.3	54.5	50	29.4
Män, “nej”	21.7	45.5	50	70.6

Skattningstabeller för motiven bakom negativt bemötande och allvarliga hot

För att undersöka resterande del av frågeställningen kring hur upplevda attityder och beteenden gentemot poliser tar sig uttryck och vilka bakomliggande motiv detta har, användes frågorna med multipla svarsalternativ. Detta från kategorierna “generellt bemötande och negativt bemötande från allmänheten” och “allvarliga hot i relation till tjänstgöring i yttre tjänst”.

För frågan “Vilka personliga faktorer upplever du att negativt bemötande främst riktas mot, i relation till dig?” framgår att det vanligaste svarsalternativet var att aldrig uppleva negativt bemötande som är personligt riktat, följt av “kön”, “utseende” och “ålder”. Se tabell 7.

Tabell 7. Personliga faktorer vid negativt bemötande

Vilka personliga faktorer upplever du att negativt bemötande främst riktas mot, i relation till dig?	Svarsfrekvens
Jag upplever aldrig negativt bemötande som är personligt riktat	8
Kön	7
Utseende	7
Ålder	7
Andra personliga attribut	6
Kroppskonstitution	5
Etnicitet	3
Religiös åskådning	2

Resultatet för frågan “På vilket sätt har allvarliga hot riktats mot dig?” påvisar att verbalt uttryckta hot förekommer i störst utsträckning, följt av verbalt uttryckta hot mot anhöriga samt hotfulla fysiska närmanden. Se tabell 8.

Tabell 8. Erfarenheter av allvarliga hot

På vilket sätt har allvarliga hot riktats mot dig?	Svarsfrekvens
Verbalt uttryckta hot mot mig	23
Verbalt uttryckt mot mina anhöriga	14
Hotfulla fysiska närmanden	11
Hot med riktat vapen	7
Jag har aldrig blivit utsatt för allvarliga hot	7
Brev, mejl, telefonsamtal	6
Annat	0

Även frågan “Vad bedömer du att det vanligaste bakomliggande motivet är vid negativt bemötande i tjänst?” och “Vad bedömer du att det vanligaste bakomliggande motivet är vid allvarliga hot?” från respektive kategori var av aktualitet för att ytterligare utveckla bevarandet av denna del av frågeställningen. För de båda frågorna framgår att svarsalternativen “ventilera känslor av frustration eller ilska”, “avskräcka Polisen från att ingripa”, “höja sin/sin grupperings status” samt “hämnas mot Polisen som myndighet” förekom i störst utsträckning. Se tabell 9 och 10.

Tabell 9. Motiv bakom negativt bemötande

Vad bedömer du att det vanligaste bakomliggande motivet är vid negativt bemötande i tjänst?	Svarsfrekvens
Ventilera känslor av frustration eller ilska	24
Avskräcka Polisen från att ingripa	21
Höja sin/sin grupperings status	21
Hämnas mot Polisen som myndighet	12
Attackera Polisen som myndighet	9
Hämnas mot ditt arbetslag eller mot dig som ingripande polis	4
Dina personliga faktorer	2
Annat	2
Inga tydliga motiv	1

Tabell 10. Motiv bakom allvarliga hot

Vad bedömer du att det vanligaste bakomliggande motivet är vid allvarliga hot?	Svarsfrekvens
Avskräcka Polisen från att ingripa	22
Höja sin/sin grupperings status	18
Ventilera känslor av frustration eller ilska	15
Hämnas mot Polisen som myndighet	15
Hämnas mot ditt arbetslag eller mot dig som ingripande polis	12
Attackera Polisen som myndighet	8
Dina personliga faktorer	5
Annat	4
Inga tydliga motiv	1

Kvalitativ data

Nedan följer en kort sammanställning av de kvalitativa frisvar som framkom i enkätstudien. Därutöver redovisas ett antal citerade svar, som anses vara talande för den insamlade datan i helhet. Detta görs i syfte att vidare undersöka karaktären på bemötande men även för att nyansera samtliga delar av frågeställningen.

Attityder och beteenden gentemot poliser generellt

Gällande generellt bemötande framkommer två olika typer av svar, där vissa respondenter redogör för positiv respons från allmänheten och en tacksamhet över att Polisen ingriper och finns på plats, medan andra menar att deras arbete går ut på att arbeta med just de personer som generellt har en negativ inställning till Polisen och att det avspeglar sig i deras bemötande. Det fanns ingen påvisad skillnad i svar mellan män och kvinnor.

“Många är glada för att man är i just deras område.”

“Människor är generellt positiva till vår närvaro och uttrycker det genom vinka, glada tillrop eller genom att prata med oss. Oftast är vår närvaro positiv så länge man inte ‘gjort något’ eller misstänks ha gjort något.”

“Jobbar mycket mot kriminella som inte är så glada på polisen. Tyvärr inte så mycket tid till att möta vanliga människor.”

“De personer vi fokuserar att prata med gör vi såklart av en anledning. Därav är utgångspunkten i de flesta inte fördelaktig.”

Respondenterna beskrev att negativa bemötanden ofta tar sig uttryck i form av glåpord, könsord, svordomar, gestikulationer, provokation, utmanande kroppsspråk, hotfulla anspel och andra motsättningar. Där framgick att de manliga deltagarna rapporterat om våldsamma motsättningar i högre utsträckning jämfört med kvinnorna, som till stor del beskrivit verbala uttryck.

“Det brukar vara ‘snuthora’, ‘fitta’, ‘böggävel’ osv. Mest riktat mot mig som polis följt av diverse könsord.”

“Tråkig attityd som tas i uttryck med gester, tex ‘räcka finger’, försök till provokation, ej vara medgörlig, sätta sig till motvärn. Inte lyssna på de uppmaningar som sägs. Anser att de står över lagen och vet bäst.”

“Hot, kallar oss fula saker etc.”

Karaktären på bemötande gentemot manliga och kvinnliga poliser

Angående negativt bemötande med personligt riktat fokus framgick att de vanligaste faktorerna att rikta det mot är kön, utseende och ålder, vilket både män och kvinnor redogjort för. De tar sig uttryck i könsord, negativa kommentarer och hotfulla anspel. Det framgick både av män och kvinnor att det är en hårdare ton mot de kvinnliga poliserna.

“Många kvinnor får ta mycket skit. Främst av män som tror sig vara bättre än andra när de egentligen är ‘lost causes’ om man så vill uttrycka det.”

“Blir kallad hora etc.”

“Som tjej, kommer det mycket kommentarer om utseende, olämpligt.”

“Kommentarer, nedvärderande uttryck, sexuella anspelningar genom skämt eller annat.”

Vidare till frågor gällande hot om fysiskt våld och hot om sexuellt våld återberättade både män och kvinnor att de upplevt hot om fysiskt våld mot dem själva eller mot deras närstående. Flera vittnade om hotfulla kommentarer. Hot om sexuellt våld förekom både för män och kvinnor, men i den kvalitativa datan framgick att det för män vanligtvis handlar om tomma uttryck om att “knulla Polisen” medan det för kvinnor mer handlade om hot om att gå till faktisk attack eller att utöva sexuellt våld. På frågan om hur allvarliga hot framförts var verbalt uttryckta hot mot en själv och mot anhöriga de vanligaste alternativen, följt av hotfulla fysiska närmanden.

“Hot om misshandel mot en själv och familj.”

“Jag kommer söka upp dig och hämnas.”

“Även besök i hemmet eller utanför bostaden.”

“Gått till attack fysiskt och verbalt, uttryckt min hemadress, vem jag har relation med m.m, att jag ska dö och min familj ska dö osv.”

“Vid ingripande uttrycker den person man ingriper mot kraftiga verbala hot mot både ens familj och en själv.”

Vad gäller allmänhetens tendenser att föredra manliga respektive kvinnliga poliser i tjänst redogjorde både manliga och kvinnliga respondenter för att det i många situationer är en fördel med kvinnliga poliser, då de ska ha lättare för att kommunicera och lugna utan att trigga konfrontationer.

“Kvinnor har oftast lättare att kommunicera på ett lugnt och icke våldsamt sätt.”

“Som kvinna upplever jag att min storlek och röst verkar lugnande i många hänseende. Man/kvinna behövs lika mycket då vi har olika kvalitéer.”

“Vissa våldsutsatta kvinnor talar hellre till kvinnor.”

“Vid ärenden där kvinnor är utsatta tenderar brottsoffer att vända sig mer till kvinnliga kollegor. Av förklarliga skäl. Det kan ju vara lättare att redogöra för händelserna vid ex en våldtäkt för en kvinna än för en man.”

Däremot framgick också att det hos allmänheten i vissa sammanhang verkar föreligga en preferens för manliga poliser, och att ingripande från kvinnliga poliser inte accepteras i lika hög utsträckning.

“Kör man med en kvinnlig kollega så tar man alltid kontakt med den manliga polisen i patrullen.”

“Upplever att många män framförallt har problem med att ta en tillrättavisning från en kvinna.”

“Det händer att män från andra kulturer föredrar att bli hanterade av just män. Då kan det vara smakligt att en man hanterar det i stället för att trigga igång någonting som kan leda till en fysisk konfrontation.”

Effekter på yrkesutövningen och polisrollen

På frågor om konsekvenser av negativt bemötande, hot och våld återgavs beskrivningar om att det skapar osäkerhet vid ingripande och en otrygghet i arbetsrollen. Där fanns ingen tydlig diskrepans mellan de manliga respektive kvinnliga respondenternas svar. Återkommande var en övervägning kring huruvida hoten och motsättningarna är värda att stå ut med i arbetet.

“Helt enkel avstått från ingripande för att skydda mig själv.”

“Undvikit att ge sig in i ett särskilt utsatt område för man inte upplever att man har andras uppbackning.”

“Jag har känt men aldrig visat det. Funderat på om det är värt det i slutändan.”

“Man kan ibland tänka ‘är det värt det?’. Risken för att ens familj utsätts för våld eller hot ställt mot glädjen att arbeta som polis.”

Vid frågor om negativt bemötande med tydlig koppling till könstillhörighet framgick att det förekommer en lägre tolerans mot kvinnliga poliser från män med annan kulturell bakgrund eller med en annan kvinnsyn.

“I en del kulturer värdesätts mannen i större utsträckning och, dessvärre, drar jag som manlig polis fördel av detta vid ingripanden gentemot mina kvinnliga kollegor (i de särskilda fallen).”

“Det händer att män från andra kulturer föredrar att bli hanterade av just män.”

“Olika religioner som ser ner på kvinnor.”

“Människor som har en annan kvinnsyn.”

Diskussion

De slutsatser som dras och den diskussion som förs i relation till resultaten för undersökningen i detta arbete, bör främst ses som ett initialt försök till nyansering och analysering utifrån ett delvis jämförande perspektiv mellan könen och framförallt som en deskriptiv analys av detta fenomen generellt, mot ett akademiskt ramverk. Frågan om könsskillnader återknyts återkommande, i huvudsak i relation till frågor med kvalitativa inslag samt där svarsfrekvens sett till kön ställts upp procentuellt, dock utan att stärkas statistiskt. Noteras bör att då urvalet var knapphändigt går det inte att dra några generaliserbara slutsatser utifrån analyserna. Däremot förs en spekulativ diskussion kring resultaten, med vetskapen om att de inte kan appliceras på den övriga populationen. Det kan sammantaget konstateras att till följd av att statistiska samband inte föll ut signifikanta för vår ursprungliga hypotes och att generella slutsatser härigenom inte kunde dras, istället innebar att de kvalitativa innehållet från enkäten blev av ytterligare relevans och intresse. Därför genomsyras analysen av mer kvalitativa inslag än vad som ursprungligen var tanken.

Upplevda attityder och beteenden gentemot Polisen

Sett till hypotesen om att det förväntas synas en skillnad beroende på könstillhörighet i frekvensen av negativt bemötande påvisade denna testning ingen signifikans men det

sammantagna datamaterialet från undersökningen visade emellertid tydligt en samstämmighet med resultat från tidigare undersökningar i relation till hot och våld mot poliser. Detta synliggörs bland annat genom svarsfrekvensen för “Har du i din yrkesroll som polis blivit utsatt för allvarliga hot?” vilken visar på att rapporteringen om upplevelsen av allvarliga hot för gruppen poliser i helhet inte är fördelad slumpmässigt. Svaren från respondenterna i denna undersökning faller därför inom liknande ramar som de undersökningar vilka gjorts av instanserna BRÅ (2020) och Polisförbundet (2019), relaterat till utsattheten för poliser i yttre tjänst och att denna är påtagligt utbredd. Därtill noteras att nästintill samtliga respondenter i enkätstudien angav att det är män som står för negativt bemötande och i synnerhet när det kommer till allvarliga hot. Detta överensstämmer även med mäns tendens till utåtagerande och benägenhet att ta till våld (Vandello & Bosson, 2013). Vanligtvis riktas dessa aggressioner mot andra män (Kimmel, 2004) och sett till det faktum att män i högre utsträckning än kvinnor i denna undersökning anger att de upplevt allvarliga hot i form av fysiska sammandrabbningar, kan detta även förstås utifrån denna devis.

Av vidare aktualitet för frågeställningens fokus om hur det bemötande poliser upplever ter sig är frågorna gällande generellt bemötande och negativt bemötande där det framgår att det finns två olika typer av svar. I de kvalitativa svaren framgår att de individer som inte har begått något brott har en positiv inställning till Polisen och uppskattar deras arbete, medan de som agerat kriminellt eller misstänks för brott har en mer negativ inställning till Polisen, vilket även avspeglar sig i deras bemötande. En förklaring till den uppdelning som finns bland befolkningen sett till synen på Polisen skulle kunna förklaras utifrån *den sociala identitetsteorin* (Spears, 2011; Tajfel & Turner, 1979) om att samhället består av sociala grupper som länkas samman genom gemensamma mål, intressen eller kulturella markörer. Exempel på sociala grupper skulle kunna vara “kriminella”, “icke-kriminella” och “poliser”. Vidare menar *den integrerade hotteorin* (Stephan & Stephan, 2000; Stephan et al., 2016) att stark identifiering med ingruppen i termer av olika värderingar, moraliska åsikter och attityder, tenderar att stärka avståndstagande från utgrupper. När sociala grupper ställs mot varandra eller jobbar mot olika mål, kan konflikt uppstå mellan grupperna, vilket ökar sannolikheten för uttryckta fördomar (Biernat et al., 1996; Mummendey et al., 1999). “Icke-kriminella” och “poliser” skulle kunna ses som två sociala grupper som strävar efter samma mål; att leva utifrån lagen. De konkurrerar inte varandras materiella intressen eller positioner i samhället och kan därför leva i harmoni med varandra. Därav att de “icke-kriminella” har en positiv inställning till Polisen och bemöter dem positivt. Grupperna “kriminella” och “poliser”, däremot, kan ses som konkurrenter då de ständigt jobbar mot

varandra då kriminella vill arbeta runt lagen medan poliser vill sätta stopp för all kriminell verksamhet. Utifrån det synsättet kan det tänkas att kriminella generellt har en mer negativ inställning till poliser eftersom de tillhör en grupp som motarbetar dem och hotar deras sociala position.

För datan som helhet sett till hur allmänhetens bemötande ter sig generellt, samt hur negativt bemötande och allvarliga hot specifikt framträder, konstateras vidare genom linjära regressioner att upplevelsen av att utstå bemötande i form av kommentarer, skämt eller närmanden med sexuella anspelningar är en predicerande faktor för hur respondenterna skattat att de upplever allmänhetens bemötande. Det bör då även konstateras att det var denna variabel som visade på antydning till signifikans sett till könsskillnader över svaren. En tolkning av nämnda resultat är att låga förekomster av bemötande med sexuella anspelningar är en bidragande faktor till att respondenterna upplever allmänhetens generella bemötande som neutralt eller positivt. Gällande könsskillnad i svaren påvisas inga signifikanta resultat, men en antydning till högre skattningar för de kvinnliga respondenterna kan skönjas, vilket stämmer överens med den ursprungliga hypotesen gällande skillnad i bemötande gentemot manliga respektive kvinnliga poliser. Ett ytterligare resultat är att upplevelsen av hot om sexuellt våld predicerade respondenternas skattning av negativt bemötande från allmänheten. Det innebär att respondenterna upplever att negativa bemötanden är en stor del av den vardagliga tjänstgöringen, och att hot om sexuellt våld utgör en liten del av det sammantagna negativa bemötandet. Hot om sexuellt våld förekommer alltså i låg frekvens sett till det negativa bemötande som de deltagande poliserna vanligtvis upplever. Upplevelsen av negativt bemötande med personligt riktat fokus samvarierade med faktorn om sexuella anspelningar. Låg förekomst av negativa bemötanden med sexuella anspelningar predicerade alltså låga skattningar för negativa bemötanden med personligt riktat fokus. Ur det utläses att negativa bemötanden med sexuella anspelningar eller med personligt riktat fokus förekommer i ungefär lika låg utsträckning. Att neutrala upplevelser av det generella bemötandet samt få upplevelser av bemötande med personligt riktat fokus verkar korrelera med att respondenter i låg utsträckning utstått beteende med sexuella inslag, kan kopplas till forskning som påvisar att sexuella anspelningar, sexistiskt språkbruk och stereotypa formuleringar kopplat till könstillhörighet kan bidra till en känsla av obekvämheter och/eller direkt utsatthet för den mottagande parten (Somvadee & Morash, 2008; Taylor et al., 2020). Att inte erfara detta i sin yrkesutövning kan alltså korrelera med hur väl upplevelsen av bemötande generellt ter sig eller hur ofta negativt bemötande upplevs.

Yrkesutövning och könstillhörighet

Initialt syntes alltså ingen signifikant skillnad för det som manliga och kvinnliga poliser rapporterar om i relation till generellt bemötande från allmänheten. Tidigare forskning i relation till allmänhetens generella uppfattning om manliga respektive kvinnliga poliser påvisar liknande resultat; att allmänheten inte besitter mer eller mindre negativa uppfattningar om poliser beroende på om de är män eller kvinnor (Leger, 1997). Däremot finns det, av både den deskriptiva statistiken för den kvantitativa datan och den kvalitativa datan att döma, en tendens för allmänheten att föredra manliga poliser före deras kvinnliga kollegor, då 62,5% av de tillfrågade kvinnorna uppgav att de upplever att individer hellre vänder sig till deras manliga kollegor. Trots att delen av frågeställningen som undersökte könsskillnader i rapporteringen inte påvisade signifikans, är det relevant att lyfta att deskriptiv statistik över den insamlade datan påvisade att skattningen kring yrkesutövning i relation till könstillhörighet skilde sig åt procentuellt för manliga respektive kvinnliga poliser. Härigenom aktualiseras återigen frågeställningen kring huruvida könstillhörighet är en faktor som påverkar de bemötanden som manliga och kvinnliga poliser upplever i yttre tjänst. Både män och kvinnor besvarade i hög procentuell utsträckning att de upplevt att deras könstillhörighet kunde vara till fördel i yrkesutövningen, samtidigt som kvinnor i högre procentuell utsträckning än män angav att de upplevt att personer vid ingripande valt att vända sig till kollegor med annan könstillhörighet samt att de upplevt negativt som tydligt kunnat relateras till deras könstillhörighet. I den kvalitativa datan framgår att poliser återkommande stöter på individer som anser att kvinnor inte bör vara poliser eller som automatiskt tyr sig till en manlig polis i första hand. Liknande resultat återfinns i forskning som undersökt implicita och explicita stereotyper kring manliga respektive kvinnliga poliser, vilken påvisar att det finns en tendens att uppfatta kvinnliga poliser som mindre kapabla, särskilt i utsatta situationer, samt att poliser i heterogena par upplevs komplettera varandra där männen per automatik tillskrivs en mer auktoritativ beskyddande roll (Simion, 2020). Detta samklingar med de konstateranden som teorin om *rollkongruens* (Eagly & Karau, 2002) gör gällande att vi till följd av sociala och traditionella könsroller strävar efter samband mellan roll och kön. Könsbaserade stereotyper om typiskt manliga attribut, som att vara dominant, framåt och kompetent, gör att män anses vara bättre lämpade för tuffa yrken, där polisyrket skulle kunna vara ett exempel på ett sådant. Flera kvinnliga respondenter har dock uppgett att de anser sig kunna dra nytta av sin könstillhörighet i vissa situationer, och exemplifierar det med att kvinnor har lättare för att kommunicera och lugna ner våldsamma eller aggressiva situationer. Liknande redogörelser kommer från manliga respondenter, som menar på att deras kvinnliga

kollegor är bättre på att hantera omständigheter som kräver kommunikativa åtgärder. Dessutom framkommer att kvinnliga poliser både är bättre på, men även föredras, när det kommer till att hantera utsatta brottsoffer och liknande. Återigen påvisas att de egenskaper som tillskrivs individer utifrån könsbaserade roller påverkar yrkesutövningen. En majoritet av de tillfrågade manliga respondenterna upplever också att deras könstillhörighet kan vara en fördel i vissa situationer. För dem handlar det om att deras storlek och styrka inger respekt, men även att de i egenskap av att vara just män tas på allvar i rollen som polis. Flera manliga respondenter har dessutom uppmärksammat att kvinnor bemöts annorlunda jämfört med sina manliga kollegor. En manlig respondent exemplifierar det med att han "upplever att många män framförallt har problem med att ta en tillrättavisning från en kvinna". Det mönstret som kan skönjas ur den kvalitativa datan gällande att män generellt hanterar tillrättavisningar och ingripanden från män bättre jämfört med när det kommer från kvinnor, visar på de tendenser som teorin om *hegemonisk maskulinitet* (Vandello & Bosson, 2013) redogör för. Studier (Bosson & Vandello, 2011; Vandello et al., 2008) har påvisat att män som upplever sin manlighet som skör och hotad triggas till att uttrycka sig aggressivt eller utöva våld när de exempelvis tvingas utföra feminina uppgifter eller besegras av en kvinna. Det sistnämnda skulle kunna liknas vid att motta en tillrättavisning av en kvinnlig polis. Här är det även relevant att lyfta forskning som undersökt just skillnaden i agerande mot och uppfattning av manliga respektive kvinnliga poliser, vilken visar på att det upplevs som en form av nederlag att följa kvinnliga polisers direktiv (Owen & Sterling, 1982).

Att studiens respondenter exemplifierar egenskapen av att vara kvinna som fördelaktig i rollen som polis med förmåga till kommunikation, lugnande inverkan och bättre kapacitet att hantera prekära situationer och sköra brottsoffer korrelerar med uppfattningen om att kvinnor och män besitter olika typer av egenskaper som lämpar sig bättre eller sämre i olika sammanhang. Detta utifrån teorin om rollkongruens och könsbaserade stereotyper om att manliga attribut, som att vara dominant, framåt och kompetent, är bättre lämpade för tuffa yrken medan kvinnor passar bättre för mjukare uppgifter (Eagly & Karau, 2002). Även om deltagarna i vår undersökning inte själva explicit särskiljer män och kvinnor på detta sätt utan snarare menar att vissa förmågor kan vara mer framträdande beroende på kön och därigenom lämpar sig bättre i vissa sammanhang, är tanken om att kvinnliga och manliga poliser kompletterar varandra inte harmlös sett utifrån ett perspektiv om förstärkning av stereotyper (Eagly & Karau, 2002) samt i relation till riskerna med att arbete för jämställdhet och lika arbetsförutsättning härigenom hämmas (Chan & Ho, 2013; Rabe-Hemp, 2008; Rabe-Hemp, 2009). Detta eftersom forskning visar på att tendenserna till detta resonemang om olika

kompetens sett till könstillhörighet, riskerar att innebära att poliser själva och i förlängningen även polisorganisationen, indirekt genererar självstereotypisering och även förstärker upprätthållandet av en hegemonisk maskulinitet för polisyrket och tjänsteutövningen (Chan & Ho, 2013; Rabe-Hemp, 2008; Rabe-Hemp, 2009). Detta kan i sin tur även innebära en växelverkan av att det aktiva jämställdhetsarbete och integreringsfokus som åläggs av myndigheten får minskad effekt och att förlegade könsroller istället cementeras (Chan & Ho, 2013). Trots att respondenterna i denna undersökning inte tydligt verbaliserar att de upplever att de själva eller att allmänheten generellt anser att kvinnor *inte* skulle kunna utföra samma typer av uppgifter som sina manliga kollegor, visar forskning att det däremot finns tendenser från allmänheten att kategorisera kvinnliga poliser som mer utsatta och mindre lämpade för vissa insatser till följd av könstillhörighet och härigenom även är i behov av en form av kompletterande beskydd från sina manliga kollegor (Simion, 2020). Detta grundar sig rimligen i stereotypa resonemang men det är heller inte otänkbart att tendensen att inom Polisen förhålla sig till könstillhörighet som kopplas till särskilda attribut, förmågor och kompetenser, sedermera kan förstärka stereotypa förhållningssätt vilket avspeglas i hur kvinnliga och manliga poliser externt uppfattas, bemöts och anses kunna utföra sitt yrke. Forskning visar vidare att för kvinnor att bli accepterade i en mansdominerad yrkesgrupp, kan de behöva förhålla sig på olika sätt, antingen genom att frånsäga sig femininitet och istället agera mer manligt, alternativt att kvinnliga poliser aktivt väljer att särskilja sig från den typiska manliga polisrollen och istället sällar sig till tanken om könsbaserad arbetsfördelning (Rabe-Hemp, 2008). Då kvinnor i varande undersökning i stor grad uppvisar tecken på att resonera att könsbaserad arbetsfördelning är av aktualitet, kan de på detta sätt undgå att upplevas som mindre feminina, något som tidigare forskning påvisat att kvinnliga poliser löper en risk för, i synnerhet då de ålägger en mer krävande attityd; alltså agerar utifrån yrkets mer maskulint kopplade beteende (Owen & Sterling, 1986). Tillspetsat skulle det kunna konstateras att kvinnorna i detta arbetes undersökning förhåller sig som kvinnor i första hand och poliser i andra hand, varvid deras femininitet heller inte hotas samtidigt som riskerna att klassas till mindre kompetenta att utföra vissa typer av uppgifter härigenom ökar (Chan & Ho, 2013; Rabe-Hemp, 2008; Rabe-Hemp, 2009).

Karaktern på negativt bemötande och allvarliga hot

Utifrån delen av frågeställningen vilken syftar till att undersöka karaktären på negativt bemötande och allvarliga hot, är resultaten för datan överensstämmande med tidigare rapporter om att negativt bemötande, oaktat vem det riktas mot, i huvudsak utgörs av verbala

hot och/eller fysiskt motstånd samt faktiskt våld (BRÅ, 2020; Polisförbundet, 2019). 74% av de tillfrågade har uppgett att de mottagit verbala hot riktade mot sig själv. Den datan samstämmer med Polisförbundets (2019) kartläggning över polisens utsatthet, där 73% svarat detsamma. Däremot vittnar de kvalitativa intervjuvaren i varande undersökning om att karaktären på negativt bemötande skiljer sig åt för män och kvinnor, vilket bör ses mot hypotesen om att detta torde vara fallet. Det vill säga att trots att frekvensen av negativt bemötande och/eller allvarliga hot inte påvisades skilja sig åt signifikant för manliga och kvinnliga poliser, ser vi tydligt till följd av de kvalitativa enkätsvaren *hur karaktären* på det bemötande poliser utstår i yttre tjänst skiljer sig åt beroende på könstillhörighet. Här får i synnerhet kvinnor utstå en hårdare ton verbalt och även om fokuset för det negativa bemötandet som riktas personligt sker mot kön, utseende och ålder för båda grupper, exemplifieras det som mer explicit gentemot kvinnor. Fysiska motsättningar påvisas av den kvalitativa datan vara vanligare för manliga poliser än för kvinnliga, vilket delvis stämmer överens med tidigare undersökningar sett till åldersgrupp och tjänstgöring i form av ingripandeverksamhet (BRÅ, 2020). När det kommer till verbala hot om sexuellt våld kan det genom den kvalitativa datan påvisas att det för manliga poliser mer rör sig om tomma slentrianmässiga uttryck med sexuellt laddade ord men att kvinnliga poliser i större utsträckning upplever att den som uttalar det verbala även syftar till faktisk attack och/eller utövning av sexuellt våld eller sexuella handlingar generellt. Det kan ses i ljuset av hur just språkbruk med sexuella anspelningar, oaktat om intentionen är att faktiskt utföra handlingarna, kan lämna den mottagande parten med en känsla av utsatthet, framförallt då det riktas gentemot kvinnor från män (Somvadee & Morash, 2008; Taylor et al., 2020). Det kan ses som delvis förklaring till att både manliga och kvinnliga poliser upplever att de hot som riktas mot kvinnor upplevs vara grövre och givna med intention att agera på det.

Av vidare aktualitet i relation till karaktären på bemötande för poliser i yttre tjänst blir de kvalitativa intervjuvaren, som syftar till att förklara olika anledningar poliser själva ser till att kvinnliga poliser i större utsträckning anges uppleva aktivt motstånd till följd av sin könstillhörighet. Datan visar som nämnt på att det generellt inte föreligger någon signifikant statistisk skillnad mellan könen, men att kvinnor i högre procentuell utsträckning än män anger att de upplevt negativt bemötande till följd av sin könstillhörighet och att det tar sig uttryck i grova verbala hot och tillmälen direkt kopplade till att vara just kvinna, samt aspekten av aktivt motstånd och att förvägra kvinnliga poliser att utöva sina yrkesuppgifter. Tolkningen av den kvalitativa dimensionen visar vidare på att det förekommer att individer med annan kulturell bakgrund eller frånvärd kvinnosyn som motsätter sig kvinnliga polisens

uppmaningar eller tjänsteutövningar. Utan att anta en analytisk ansats i relation till specifika kulturers kvinnosyn, kan detta fenomen förstås utifrån *integrated threat theory* (Stephan & Stephan, 2000; Stephan et al., 2016), som utgår från en stark identifiering med ingruppen och stort avståndstagande från utgruppen i termer av olika värderingar, moraliska åsikter och attityder. Detta tenderar att öka sannolikheten för uttryckta fördomar mot utgruppen (Stephan & Stephan, 2000; Stephan et al., 2016). Sett utifrån aktuella undersökning, symboliserar kvinnliga poliser en utgrupp för personer som motsätter sig kvinnor i denna typ av auktoritativa yrkesroll, varvid fördomar tar sig uttryck genom aktivt motstånd eller verbalt nedsättande språkbruk kopplat till kvinnors könstillhörighet. Syftet med att uppvisa aktivt motstånd och/eller agera aggressivt eller nedlåtande mot kvinnliga poliser, kan här sägas vara att generera ett tydligt avståndstagande från utgruppen, kvinnliga poliser, genom att uttrycka att de värderingar och moraliska ställningstagande som åläggs kring att acceptera kvinnor i auktoritativa positioner inte godtas.

Trots att de kvalitativa inslagen från enkäten och tillhörande analys vittnar om att kvinnliga poliser får utstå en högre grad av negativt bemötande som är personligt riktat, eller åtminstone kan härledas direkt till deras könstillhörighet, påvisar resultaten från analysen av enkätens flervalsfrågor kring negativt bemötande, allvarliga hot och personligt riktat fokus att detta inte är ett generellt tema. Istället framgår det, enligt polisernas skattningar där åtta personer svarat "inget" på frågan om vilka personliga faktorer som negativt bemötande riktas mot, att negativt bemötande många gånger *inte* handlar om den enskilda polisen eller ens personliga attribut, utan att det snarare grundar sig i ett behov av att ventilera känslor eller avskräcka ingripande. Däremot kan vi se att de gånger negativt bemötande framträder med ett personligt riktat fokus är just "kön" och "utseende" två av de vanligaste svarsalternativen, vilket stämmer överens med de kvalitativa svaren. Där ser vi dock ingen skillnad i skattning av frekvens mellan män och kvinnor. Likaså vid allvarliga hot framgår det att känslventilering och avskräckning vanligtvis ligger till grund, men även att vilja hämnas mot Polisen, en själv eller ens arbetslag. Tendenserna att hämnas mot de enskilda poliserna verkar te sig mer vid allvarliga hot än för negativa bemötanden. Det kan alltså konstateras att syftet med negativt bemötande och allvarliga hot för poliser i denna undersökning upplevs vara dels instrumentellt men också att det sker i direkt affekt från den utövande parten.

Effekter av negativt bemötande och allvarliga hot

Sett till den delen av frågeställningen som undersöker effekterna av negativt bemötande och/eller allvarliga hot, var hypotesen att skillnader i negativt bemötande sett till

könstillhörighet även borde innebära olika konsekvenser och effekter för manliga respektive kvinnliga poliser. Då signifikanta könsskillnader inte påvisades, samtidigt som en hypotes aldrig ställdes upp i relation till *hur* effekterna skulle skiljas åt, är det relevant att lyfta den deskriptiva statistiken samt de kvalitativa svaren för detta avsnitt. Återigen är gruppen respondenter, och framförallt antalet kvinnor, så pass snäv att explicita slutsatser inte bör dras. Med det sagt visar de kvalitativa svaren i relation till konsekvenser av negativt bemötande, hot och våld ingen tydlig diskrepans mellan de manliga respektive kvinnliga respondenterna, utan genomsyras övergripande av att oro och rädsla kan uppstå men att det inte får direkt effekt för yrkesutövningen utan snarare avspeglar sig i reflektioner kring huruvida hot och motsättningar är värda att stå ut med i arbetet. Det bör även ses utifrån det faktum att tidigare undersökningar påvisat att de vanligaste effekterna av framförallt allvarliga hot, är att poliserna agerar preventivt i sina privatliv snarare än att hämmas i sin yrkesutövning (BRÅ, 2020). Då varande enkät inte efterfrågade huruvida allvarliga hot påverkat polisernas privatliv, utan syftade till just inverkan på direkt yrkesutövning, kan detta vara en förklarande faktor till att få eller inga effekter angavs från respondenterna. Procentuellt visade svaren på frågorna inom kategorin "konsekvenser av bemötande" vidare att de kvinnliga respondenterna i högre utsträckning besvarade dessa frågor med "nej"; alltså att de inte upplevt någon av listade effekterna av negativt bemötande och/eller allvarliga hot. Oaktat att tidigare undersökningar, som nämnt, visar på att ändringar i beteendemönster privat är vanligast till följd av allvarliga hot, står varande undersöknings resultat ändå i delvis kontrast till ytterligare tidigare forskning, vilken visar på att just kvinnliga poliser påvisar en större risk att utveckla negativa tankegångar om den egna kompetensen, och även i högre grad än sin manliga kollegor tenderar att utveckla PTSD på grund av allvarliga hot och utsatthet i sin yrkesutövning (Ellrich & Baier, 2017). Trots att det inte är så pass allvarliga psykosomatiska effekter, vilket PTSD innebär, som undersöks i detta arbete, skulle det kunna vara en förväntad utkomst att kvinnliga poliser anger att de påverkas mer av utsatthet i sin yrkesroll, än sina manliga kollegor. Så var dock inte fallet och det kan därför återigen vara relevant att påtala det faktum att mängden kvinnliga respondenter är så pass få och därigenom inte representativa. Därtill kan det även förefalla att svensk polis arbetar mer och bättre kring förebyggande aspekter och verktyg i relation till utsatthet vid yrkesutövning, jämfört med polisorganisationer i andra nationella kontexter vilka tidigare forskning fokuserat på (Ellrich & Baier, 2017). Vidare framhålls forskning som påvisar att kvinnliga poliser, trots att kvinnor generellt har en tendens att internalisera påfrestande situationer som misslyckande vilket därigenom påverkar tilltron till den egna kompetensen (Betz et al., 2013), samtidigt uppvisar

en stark förmåga att motarbeta denna negativa förstärkning (Chu & Murad Abdulla, 2014). Detta till följd av att självförtroende och kompetenstilltro i relation till yrkesutövningen för kvinnliga poliser påvisats vara tätt sammankopplat med organisatorisk uppmuntran samt samhälleligt arbete för jämställdhet och integrering kombinerat med att kvinnor som väljer att bli poliser innehar en stark inre motivation och vilja att lyckas i sin yrkesroll (Chu & Murad Abdulla, 2014). Det kan således även vara situationella omständigheter och personliga egenskaper som gäller för de kvinnliga respondenterna i denna undersökning. Det faktum att män i denna undersökning i större utsträckning svarat jakande kring att de upplevt listade effekter i relation till negativt bemötande och/eller allvarliga hot, kan länkas till att andelen män är överrepresenterade, men det bör även has i åtanke att fler män än kvinnor procentuellt angett att de upplevt allvarliga hot i sin yrkesutövning, vilket är en faktor som per automatik bidrar till just negativa följder för individen i relation till yrket oavsett könstillhörighet (BRÅ, 2020; Polisförbundet, 2019).

Slutsatser

Forskningsfrågan för detta arbete kan ses utifrån ett mer globalt perspektiv, eftersom forskning som genomförts i ämnet är internationellt utbrett. Däremot argumenteras det inte för att resultaten för den undersökning som genomförts i detta arbete kan generaliseras till en kontext utanför svenska nationella ramar, eftersom både sociokulturella mönster, könsfördelning inom polisväsendet samt institutionell organisering skiljer sig åt mellan länder och världsdelar (Hofstede, 2001; Interpol, n.d.). Därför bör det noteras att det framförallt är i relation till en svensk kontext detta arbetes resultat med tillhörande analys har störst aktualitet, även om resultat och diskussion sker i ljuset av internationell forskning kring kvinnor inom polisiär verksamhet. Kombinationen av samtliga aspekter och därigenom den specifika forskningsfrågan för detta arbete har inte rakt av lyfts, hanterats eller analyserats utifrån den vinkel eller med den metod som åläggs här. Därav ses denna uppsats som ett komplement till tidigare arbeten såväl som ett nytt tillskott inom området, med fokus på kvinnliga och manliga polisers subjektiva perspektiv och upplevelser kring könstillhörighet och yrkesutövning, allmänhetens bemötande samt allvarliga hot och otillåten påverkan.

Frågeställningen gällande negativt bemötande och allvarliga hot besvaras utifrån resultaten för polisgruppen i varande undersökning, vilket påvisar att tendensen att uppleva allvarliga hot i egenskap av att vara polis i yttre tjänst inte är slumpmässig och därigenom korrelerar med tidigare undersökningsresultat, tillsammans med det faktum att män i högre utsträckning upplevt allvarliga hot i form av fysiskt våld (BRÅ 2020; Polisförbundet, 2019).

Män anges även nästintill enhälligt som de som agerar våldsamt, vilket överensstämmer med att män är överrepresenterade i våldshandlingar (Vandello & Bosson). Mäns överrepresentation i brottsstatistik och våldsutövning är känd sedan tidigare, varvid denna kunskap inte kan ses som ny.

För datan som helhet konstateras genom linjära regressioner att upplevelsen av att utstå bemötande av sexuell karaktär är en predicerande faktor för hur respondenterna skattat att de upplever allmänhetens bemötande, negativt bemötande och negativt bemötande med personligt riktat fokus. Detta är resultat som inte återfunnits i tidigare forskning och undersökningar sett till polisens yrkesutövning, vilket kan förklaras av det i huvudsak är hot och direkt våld mot poliser som undersökts, ofta utan ett fokus på beteende av specifik karaktär. Det framgick även att allmänheten överlag har en positiv inställning till Polisen, som generellt inte påverkas av enskilda polisens könstillhörighet. Framförallt är det personer som agerat kriminellt eller misstänks för brott som har en mer negativ inställning till Polisen, vilket avspeglar sig i deras bemötande.

Sett till frågeställningen om könsskillnader, påvisas det genom kvalitativ analys att det finns personer som ser negativt på kvinnliga poliser eller som tyr sig till en manlig polis i första hand. Här syns en tydlig koppling, om än utan statistiskt stöd, till hypotesen om att könstillhörighet torde vara en predicerande faktor sett till karaktären på bemötande som poliser erfar, då dessa åsikter ofta kan ta sig uttryck i negativt bemötande i form av verbala påhopp, nedsättande kommentarer och aktivt motstånd i förhållande till kvinnliga poliser. Vidare anges det både av kvinnliga och manliga respondenter att det kan vara en fördel med deras respektive könstillhörighet i yrkesutövningen, men att kvinnor framhålls som bättre lämpade för mjukare uppgifter; exempelvis i hantering av brottsoffer eller för att ålägga en lugnande ton, medan männen har en fördel i direkt fysisk styrka och avskräckning härigenom. Tendensen att använda könsbaserad arbetsfördelning har inte lyfts i stor utsträckning relation till svensk polis varvid sistnämnda fynd kan ses som ansats till ny kunskap.

Sett till frågeställningen om karaktären på negativt bemötande och allvarliga hot, så utgörs detta i huvudsak av verbala hot och/eller fysiskt motstånd samt faktiskt våld, vilket är överensstämmande med tidigare rapporters resultat (BRÅ, 2020; Polisförbundet, 2019). Kvinnliga poliser påvisas genom kvalitativ analys behöva utstå en hårdare verbal ton som kan relateras till könstillhörighet, och verbala hot om sexuellt våld mot kvinnliga poliser upplevs syfta till att utföras, medan uttrycken som används mot män endast utgörs av sexuellt laddade men ofarliga ord. Det kan alltså konstateras att även om frekvensen av negativt bemötande

och/eller allvarliga hot inte skilde sig åt för män och kvinnor i ingripandeverksamhet, så är karaktären på denna typ av bemötande högst olika beroende på om det riktas mot kvinnliga eller manliga poliser. Karaktären på bemötande i form av specifikt språkbruk gentemot manliga respektive kvinnliga poliser, har inte stått i liknande fokus i tidigare forskning vilket gör att resultaten och tillhörande analys i detta arbete kan sägas ha genererat en ytterligare inblick i ämnet. Vidare har dynamiken av sexuella trakasserier och liknande undersökts främst inom polisorganisationer, men inte utifrån ett perspektiv om hur detta ter sig och upplevs när det kommer från personer utanför organisationen. De kvalitativa resultaten och analysen i detta arbete har gjort en ansats till att påbörja denna analys.

Delen av frågeställningen om eventuella skillnader i effekter av negativt bemötande och/eller allvarliga hot beroende på könstillhörighet, var delvis komplicerad att undersöka till följd av bristen på statistisk signifikans. Däremot påvisade en frekvensanalys att kvinnliga respondenter i högre utsträckning uppgav att de inte upplevt någon av listade effekter. Samtidigt visar forskning att kvinnliga poliser uppvisat stark förmåga att upprätthålla självförtroende och kompetenstilltro tack vare organisatoriska omständigheter och personliga egenskaper (Chu & Murad Abdulla, 2014), vilket kan förklara varför kvinnliga respondenter i denna undersökning inte angett att de upplevt negativa följder av utsatta situationer. Män anger i större utsträckning att de upplevt listade effekter i relation till negativt bemötande och/eller allvarliga hot, vilket, förutom det faktum att respondentantalet för männen är betydligt större än för de kvinnliga, kan förstås utifrån att de angett ha upplevt högre frekvens av hot i form av fysiskt våld i sin yrkesutövning.

Metoddiskussion

Val av blandad metod visade sig vara givande då de kvalitativa inslagen fungerade nyanserade och beskrivande för den kvantitativa datan och värdena som togs fram genom analys. Val av enkät som kvantitativt mätinstrument visade sig vara effektivt för insamling av data samt konvertering till analyserbara värden. Att de var digitala möjliggjorde dessutom snabbare spridning samt bibehållen anonymitet. Däremot framkom vid en analys att utformning av enkät borde tagit hänsyn till de numeriska värden de kom att få vid konvertering av data. Då antal svarsalternativ inte var samma över hela enkäten kunde inte alla variabler analyseras genom statistiska analyser. Samma problematik inföll för kategoriska svarsalternativ i fallande skala, som sedan konverterades till numeriska värden. Detta då de tilldelades siffror i en stigande skala när de borde förekommit i fallande ordning.

Det gjorde att de planerade analyserna inte kunde genomföras och att datan behövde undersökas på andra sätt.

Vad gäller resultatens generaliserbarhet och reliabilitet, uppmärksammades tidigt ett tillkortakommande i det deltagande urvalet. Detta då det stöttes på problematik gällande att nå ut till det valda urvalet. Därmed uppnådde inte deltagarantalet önskvärda nivåer, men det fanns en stark ambition att hålla urvalet kontrollerat och verifierat snarare än högt i antal. Därför togs beslutet att inte vända sig till grupper på diverse sociala medier. Detta då vi ansåg det högst relevant att säkerställa att enbart poliser som uppnått förvalda kriterier fick möjlighet att delta. En spekulering är att det knapphändiga urvalet var en bidragande faktor till att få signifikanta resultat och svårtolkade analyser blev ett faktum, men det kan ej bekräftas. Däremot kan det bekräftas att urvalet är korrekt avgränsat samt att det speglar populationen i fråga. Därmed är urvalet kontrollerat och det finns en trygghet i att samtliga respondenter tillhör det önskade urvalet, trots att det finns en önskvärdhet i ett högre antal respondenter. Möjligtvis hade ett större deltagande urval genererat generaliserbara resultat som hade kunnat appliceras på populationen "poliser" både på nationell eller internationell nivå. Vi resonerar att en tidig vetskap om att den här problematiken skulle uppstå ändå inte hade möjliggjort ett undvikande av den, eftersom Polismyndigheten är ett statligt organ där processer tar tid och då vi uppsatsskrivare inte har befogenhet att snabba på processen att distribuera enkäten vidare till kvalificerade poliser. För myndigheten att säkerställa en säker distribuering hade inte varit möjlig inom de tillgodosedda tidsramarna, och det fanns inte möjlighet att göra det på ett annat eller ett snabbare sätt. Därför förs argumentet att urvalsproblemet var oundvikligt sett till den valda populationen, samt att spridning gjorts inom korrekta gränser utifrån de resurser som fanns.

Vid ytterligare säkerställande av undersökningens reliabilitet har de reliabla måtten i att genomföra "retest" för samma urval vid två olika tillfällen för att jämföra test scores, inte varit möjligt då det varit en tidskrävande utmaning att nå ut till urvalet. Att hinna samla in data vid två separata tillfällen och med en viss tidsintervall fanns inte utrymme för inom ramarna för den här undersökningen, och vi har därför behövt hålla oss till ett test och en datainsamling. Att kontrollera en lugn och distraktionsfri miljö för deltagarna vid tidpunkten för deltagande har heller inte varit möjligt då våra deltagande poliser besvarat enkäten under arbetstid, och den miljön har det inte funnits någon möjlighet att kontrollera eller påverka. Däremot har deltagande varit frivilligt, och vi utgår från att vårt urval valt att delta vid ett tillfälle som passat dem bra och då de ansett sig ha tid och fria från distraktion.

Istället har stort fokus lagts vid utformningen av studien och dess material, då det är den delen av studiens reliabilitet som kunnat kontrolleras. Mätinstrumentet framtogs omsorgsfullt genom tydliga instruktioner och enkla frågor, men även genom en balans gällande antal frågor. Det var en prioritet att få information om alla relevanta delar för uppsatsen, utan att göra studien så lång att den skulle ta för lång tid att besvara och därmed resultera i ett stort bortfall.

Gällande validiteten i studien var det av yttersta vikt att mätinstrumentet samlat in data som mäter det problematiserade ämnet, så att det kunnat analyseras och diskuteras i ljuset av våra framtagna dataanalyser. Innehållsvaliditeten har säkerställts genom tydliga definitioner kring våra konstrukt och begrepp på ett sätt som matchar frågornas utformning och formulering. På så sätt kan det konstateras att det den insamlade datan mäter ligger i linje med definitionerna av konstrukten.

Vad beträffar konstruktvaliditet har tester för mätinstrumentet påvisat god diskriminativ validitet för hela enkäten och en konvergent validitet som är god eller mycket god för de flesta frågekategorierna och tvivelaktiga för ett par frågekategorier. En spekulation är att ett större urval hade genererat ännu bättre värden för α . Mot bakgrund av det dras slutsatsen att mätinstrumentet i sin helhet var adekvat framtaget, men att justeringar i skalorna och dess värden hade kunnat göras för att underlätta analyser.

Förslag för vidare forskning

Till följd av omständigheterna att antalet respondenter var relativt liten, samt att endast åtta av deltagarna utgjordes av kvinnor, har det återkommande konstaterats att resultaten och analysen av detsamma i detta arbete, i huvudsak kan ses som ett inledande försök till att se antydningar till samband och mönster i relation till undersökta frågeställning. Därför upplevs det högst relevant att ytterligare forskning tar vid detta ämnen och fokus, för att utöka kunskaperna ytterligare och förhoppningsvis även generera mer generaliserbara resultat. Det som i huvudsak upplevs relevant är att göra ytterligare testningar sett till eventuella skillnader i bemötande, allvarliga hot och otillåten påverkan beroende på könstillhörighet. Vidare föreslås att de tendenser som uppmärksammats utifrån analysen av de kvalitativa svaren från respondenterna om att kvinnliga poliser generellt utstår grövre verbala hot, framförallt i relation till sexuellt våld och sexuella anspelningar, vidare undersöks och belyses för att lyfta problematiken om sexism och sexuella trakasserier gentemot kvinnliga poliser från externa parter. Detta eftersom aspekten hittills främst belysts

inom polisorganisationen och mellan kollegor men mycket sällan skett i syfte att undersöka hur denna dynamik fungerar och påverkar de utsatta när det kommer från personer i allmänheten, vilket även är människor som poliser förväntas arbeta för att skydda och hjälpa. Vidare syntes i de kvalitativa intervjuvaren antydning från respondenterna att olika grupper på grund av kulturell tillhörighet inte anser att kvinnor kan eller snarare borde figurera i rollen som polis och därför aktivt motsätter sig och försvårar kvinnliga polisens insatser. Dessa påståenden är subjektiva och samtidigt något spekulativa men ämnet upplevs samtidigt vara relevant att undersöka ytterligare. Då tanken om frånvänd kvinnosyn till följd av kulturella värderingar är en prekär fråga och lätt kan slå över i en onyanserad analys med fördomsfulla spekulationer, behöver analyser kring detta göras utifrån tydliga deviser och andra ramar vilka detta arbete inte hade kapaciteten eller intentionen att ålägga, varvid detta överlämnas till andra forskare och instanser att ta vid detta arbete. Detta kan även ses som relevant för att avgöra huruvida svensk polis behöver arbeta mer konsekvent med kommunikation och insatser vilka syftar till att förmedla att kvinnliga och manliga poliser tillskrivs samma kompetens och mandat i relation till sin yrkesutövning.

Att könstillhörighet upplevs som en fördel för både män och kvinnor i vår undersökning, upplevs uppmuntrande men det bör samtidigt noteras att det mellan raderna sker utifrån stereotypa föreställningar om att män och kvinnor innehar olika egenskaper och därigenom kompetenser, samt att denna tendens riskerar att spilla över på organisationen (Chan & Ho, 2013). Samtidigt har Polisen som organisation i Sverige ålagt ett tydligt ställningstagande om att alla anställda är likvärdigt kompetenta oaktat kön (Polisen, 2021a); ett förhållningssätt som står i kontrast till många andra internationella organisationers mer tydliga tanke om könsbaserad arbetsfördelning (Chan & Ho, 2013). Trots detta visar resultaten från denna undersökning att det förekommer relativt starka resonemang kring just könsbaserad arbetsfördelning från poliser i tjänst. Tendensen bland respondenterna att förhålla sig till en könsbaserad arbetsfördelning ses därför som relevant att undersöka vidare och framförallt för att svensk polis skall uppmärksammas kring problematiken kring fenomenet där detta i förlängningen även kan komma att påverka enskilda poliser såväl som organisationen som helhet. Om Polisen i Sverige som organisation och arbetsgivare vill fortgå en utvecklingsprocess om jämställdhet och lika arbetsfördelning, räcker det eventuellt inte att försöka attrahera både män och kvinnor. Istället kan det behövas än tydliga förhållningssätt för att uppbåda kvinnliga och manliga poliser att i första hand se sig själva som just poliser och inte utifrån stereotypa egenskaper kopplat till könstillhörighet. Detta är särskilt av aktualitet eftersom flertalet av egenskaperna vilka Polisen (2021b) lyfter som mest

relevanta för poliser att ha, är “typiskt kvinnliga” i form av lyhördhet, tålmod och förmåga att kommunicera, men som alltså rimligen behöver vara något som samtliga poliser, och inte bara kvinnliga, besitter och kan använda.

Avslutningsvis upplevs det relevant att betona hur viktigt det är att undersökningar om polisens utsatthet i tjänst studeras, för att bättre skydd och åtgärder skall kunna tas. Därutöver ser vi ett behov av fortsatt forskning gällande kvinnliga polisernas arbetssituation, då det framkommer att de är en utsatt minoritet i sin yrkesroll. Utöver kvinnliga polisens erfarenheter gällande acceptans från allmänheten samt inom organisationen är det av relevans att undersöka andra utsatta minoriteters förhållanden inom statliga myndigheter.

Referenser

- Abrams, D. & Hoggs, M. A. (2010). *Social identity and self-categorization*. I J. F. Dovidio, M. Hewstone, P. Glick & V. M. Esses (Red.), *The SAGE handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination*, 179 - 193. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). *Handbok i kvalitativa metoder*. Andra upplagan. Malmö: Liber.
- Betz, D. E., Ramsey, L. R. & Sekaquaptewa, D. (2013). *Gender stereotype threat among women and girls*. I M. K. Ryan & N. R. Branscombe (Red.), *The SAGE handbook of gender and psychology*. Los Angeles: SAGE.
- Biernat, M., Vescio, T. K., Theno, S. A. & Crandall, C. S. (1996). *Values and prejudice: Understanding the impact of American values on outgroup attitudes*. I C. Seligman, J. M. Olson & M. P. Zanna (Red.), *The psychology of values*, 153 - 189. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Blomdahl, V. (2020, Januari 2). *Hård kritik mot polisens agerande på sociala medier*. SVT Nyheter. Hämtad 2021-05-03.
<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/hard-kritik-mot-polisens-agerande-pa-sociala-medier>
- Bosson, J. K. & Vandello, J. A. (2011). *Precarious manhood and its links to aggression*. *Current Directions in Psychological Science*, 20(2), 82 - 86.
<https://doi.org/10.1177/0963721411402669>
- Brottsförebyggande rådet. (2020). *Polisanställdas utsatthet relaterad till tjänsten: Förekomst och följer av otillåten påverkan*.
https://www.bra.se/download/18.1f8c9903175f8b2aa701906/1608049350935/2020_Polisanstalldas_utsatthet_relaterad_till_tjansten.pdf
- Chan, A. & Ho, L. (2013). *Women Police Officers in Hong Kong: Femininity and Policing in a Gendered Organization*. *The Journal of Comparative Asian Development*, 12(3), 489-515. <https://doi.org/10.1080/15339114.2013.863565>

- Chu, D. & Murad Abdulla, M. (2014). *Self-efficacy Beliefs and Preferred Gender Role in Policing*. British Journal Of Criminology, 54(3), 449 - 468.
<https://doi.org/10.1093/bjc/azu010>
- Cuddy, A. J. C., Fiske, S. T. & Glick, P. (2007). *The BIAS Map: Behaviors from intergroup affect and stereotypes*. Journal of Personality and Social psychology, 92(4), 631 - 648.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.92.4.631>
- Diekmann, A. B., Eagly, A. H. & Johnston, A. M. (2010). *Social structure*. In J. F. Dovidio, M. Hewstone, P. Glick & V. M. Esse (ed.), *The SAGE handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination*, 209 - 224. Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Eagly, A. H. (1987). *Sex differences in social behavior: A social-role interpretation*. Hillsdale, NJ: Erlbaum. <https://doi.org/10.4324/9780203781906>
- Eagly, A. H. & Karau, S. J. (2002). *Role congruity theory of prejudice toward female leaders*. Psychological Review, 109(3), 573 - 598. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.109.3.573>
- Ellrich, K. & Baier, D. (2016). *Post-Traumatic Stress Symptoms in Police Officers Following Violent Assaults*. Journal Of Interpersonal Violence, 32(3), 331-356.
<https://doi.org/10.1177/0886260515586358>
- Fiske, S. T., Xu, J., Cuddy, A. J. C. & Glick, P. (1999). *(Dis)respecting versus (dis)liking: Status and interdependence predict ambivalent stereotypes of competence and warmth*. Journal of Social Issues, 55(3), 473 - 489. <https://doi.org/10.1111/0022-4537.00128>
- Glick, P. & Fiske, S. T. (1996). *The Ambivalent Sexism Inventory: Differentiating hostile and benevolent Sexism*. Journal of Personality and Social Psychology, 70(3), 491 - 512.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.70.3.491>
- Glick, P. & Fiske, S. T. (1997). *Hostile and benevolent sexism: Measuring ambivalent sexist attitudes toward women*. Psychology of Women Quarterly, 21(1), 119 - 135.
<https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.1997.tb00104.x>

- Glick, P. & Fiske, S. T. (2001). *An ambivalent alliance: Hostile and benevolent sexism as complementary justifications for gender inequality*. *American Psychologist*, 56(2), 109 - 118. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.56.2.109>
- Haake, Ulrika (2013). *Genus i polisens organisation och ledarskap*. I Eklund, Niklas & Landström, Lena (Red.), *Polisen - verksamhet och arbete*. Malmö: Liber.
- Hogg, R., Tanis, E. & Zimmerman, D. (2013). *Probability and Statistical Inference*. Nionde upplagan. New York: Pearson.
- Hofstede, G. (2001). *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions and Organizations Across Nations*. Andra upplagan. London: Sage Publications.
- Interpol. (n.d.). *Member countries*. Hämtad 2021-05-19.
<https://www.interpol.int/en/Who-we-are/Member-countries>
- Johnson, R. B., Onwuegbuzie, A. J. & Turner, L. A. (2007). *Toward a definition of mixed methods research*, *Journal of Mixed Methods Research*, Vol. 1 No. 2, pp. 112 - 33.
<https://doi.org/10.1177/1558689806298224>
- Kimmel, M. S. (2004). *The gendered society*. Andra upplagan. New York: Oxford University Press.
- Kite, M. E. (2001). *Gender stereotypes*. I J. Worrell (Red.), *Encyclopedia of women and gender: Sex similarities and differences and the impact of society on gender*, 1, 153. New York: Academic Press.
- Leger, K. (1997). *Public perceptions of female police officers on patrol*. *American Journal Of Criminal Justice*, 21(2), 231 - 249. <https://doi.org/10.1007/bf02887451>
- Taylor, B., Maitra, P., Mumford, E. & Liu, W. (2020). *Sexual Harassment of Law Enforcement Officers: Findings From a Nationally Representative Survey*. *Journal Of Interpersonal Violence*, 1 - 25. <https://doi.org/10.1177/0886260520978180>

- Lewis, M. & Sullivan, M. W. (2005). *The development of self-conscious emotions*. I A. J. Elliot & C. S. Dweck (Red.), *Handbook of competence and motivation*, 185 - 201. New York: Guilford Press.
- Magnusson, C. & Sjösten, U. (2004, Oktober 4). *Hot och våld mot poliser*. Riksdagen. Hämtad 2021-05-03. https://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/motion/hot-och-vald-mot-poliser_GS02Ju496
- Meiser, T. & Hewstone, M. (2006). *Illusory and spurious correlations: Distinct phenomena or joint outcomes of exemplar-based category learning?* *European Journal of Social Psychology*, 36(3), 315 - 336. <https://doi.org/10.1002/ejsp.304>
- Meyer, I. H. (2003). *Prejudice, social stress, and mental health in lesbian, gay, and bisexual populations: Conceptual issues and research evidence*. *Psychological bulletin*, 129(5), 647 - 697. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.129.5.674>
- Meyer, I. H. & Frost, D. M. (2013). *Minority stress and the health of sexual minorities*. In C. J. Patterson & A. R. d'Augelli (Red.), *Handbook of psychology and sexual orientation*, 252 - 266. New York: Oxford University Press.
- Mummendey, A., Kessler, T., Klink, A. & Mielke, R. (1999). *Strategies to cope with negative social identity: Predictions by social identity theory and relative deprivation theory*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(2), 229 - 245. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.76.2.229>
- Navarro D. J. & Foxcroft D. R. (2019). *Learning statistics with Jamovi: a tutorial for psychology students and other beginners*. 519 sidor. <https://www.learnstatswithjamovi.com/>
- Olsson, K. (2017, Juli 2003). *Så här många poliser har dött i tjänst*. Sveriges Radio. Hämtad 2021-05-03. <https://sverigesradio.se/artikel/6743277>

- Owen, J. & Sterling, B. (1982). *Perceptions of Demanding Versus Reasoning Male and Female Police Officers*. *Personality And Social Psychology Bulletin*, 8(2), 336 - 340.
<https://doi.org/10.1177/0146167282082023>
- Polisen. (2019a, Mars 19). *Uppdrag och mål*. Hämtad 2021-05-03.
<https://polisen.se/om-polisen/uppdrag-och-mal/>
- Polisen. (2019b, Oktober 7). *Hot och våld mot polisanställda kommer aldrig att tolereras*. Hämtad 2021-05-03.
<https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2019/oktober/hot-och-vald-mot-polisanstallda-kommer-aldrig-att-tolereras/>
- Polisen. (2021a, Januari 11). *Polisen som arbetsplats*. Hämtad 2021-05-26.
<https://polisen.se/om-polisen/jobba-hos-polisen/polisen-som-arbetsplats/>
- Polisen. (2021b, April 20). *Förklaring av antagningskrav*. Hämtad 2021-05-03.
<https://polisen.se/om-polisen/bli-polis/ansoka-till-polisutbildningen/antagningskrav-till-polisutbildningen/forklaring-av-antagningskrav-till-polisutbildningen/>
- Polisförbundet. (2019, Oktober). *När de som ska skydda attackeras - en rapport om hot och våld mot poliser*. Hämtad 2021-04-26.
<https://www.polisforbundet.se/globalassets/publika-dokument/rapporter/nar-de-som-ska-skydda-attackeras-webb-191017.pdf>
- Polismuséet. (n.d). *Polis igår och idag*. Hämtad 2021-05-03.
<https://polismuseet.se/veta-mer/polishistoria/polis-igar-och-idag/>
- Polismyndigheten. (2020). *Polismyndighetens årsredovisning 2020*. Polismyndigheten. Polisens tryckeri i Stockholm.
- Pyke, K. D. (2010). *What is internalized racial oppression and why don't we study it? Acknowledging racism's hidden injuries*. *Sociological Perspectives*, 53(4), 551 - 572.
<https://doi.org/10.1525/sop.2010.53.4.551>

- Rabe-Hemp, C. (2008). *Survival in an "all boys club": policewomen and their fight for acceptance*. *Policing: An International Journal Of Police Strategies & Management*, 31(2), 251-270. <https://doi.org/10.1108/13639510810878712>
- Rabe-Hemp, C. (2009). *POLICEwomen or PoliceWOMEN?* *Feminist Criminology*, 4(2), 114-129. <https://doi.org/10.1177/1557085108327659>
- Regeringskansliet. (2018, Januari 17). *Stärkt straffrättsligt skydd för blåljusverksamhet och andra samhällsnyttiga funktioner*. Hämtad 2021-04-20. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2018/01/so-u-20182/>
- Ryckman, D. B. & Peckham, P. (1987). *Gender differences in attributions for success and failure situations across subject areas*. *Journal of Educational Research*, 81(2), 120 - 125. <https://doi.org/10.1080/00220671.1987.10885808>
- Shaughnessy, John J., Zechmeister, Eugene B. & Zechmeister, Jeanne S. (2014). *Research methods in psychology*. Tionde upplagan. Boston: McGraw-Hill Comp.
- Simion, F. L. (2020). *Gender Differences in police. Quantitative analysis of public perception* [Doktorsavhandling]. The National University of Political Studies and Public Administration Bucharest, Romania. Hämtad 2021-05-03. <http://www.sociologiecraiova.ro/revista/wp-content/uploads/2020/12/15.-GENDER-DIFFERENCES-IN-POLICE.-QUANTITATIVE-ANALYSIS.pdf>
- Somvadee, C. & Morash, M. (2008). *Dynamics of sexual harassment for policewomen working alongside men*. *Policing: An International Journal Of Police Strategies & Management*, 31(3), 485 - 498. <https://doi.org/10.1108/13639510810895821>
- Spears, R. (2011). *Group identities: The social identity perspective*. I S. J. Schwartz, K. Luyckx & V. L. Vignoles (Red.), *Handbook of identity theory and research*, 1-2, 201 - 224. New York: Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4419-7988-9_9

- Stephan, W. G. & Stephan, C. W. (2000). *An integrated threat theory of prejudice*. I S. Oskamp (Red.), *Reducing prejudice and discrimination*, 23 - 45. Mahwah, NJ: Erlbaum. <https://doi.org/10.4324/9781410605634>
- Stephan, W. G., Ybarra, O. & Rios, K. (2016). *Integrated threat theory*. I T. D. Nelson (Red.), *Handbook of prejudice, stereotyping, and discrimination*. Andra upplagan. 255 - 278. New York: Psychology Press.
- Streiner, D. L. (2003). *Starting at the Beginning: An Introduction to Coefficient Alpha and Internal Consistency*. *Journal of Personality Assessment*, 80(1), 99 - 103. https://doi.org/10.1207/S15327752JPA8001_18
- Sundberg, M. (2019, Juni 1). *Därför går poliser fria i rätten - trots övervåld*. SVT Nyheter. Hämtad 2021-05-03. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/domare-poliser-har-ratt-att-bruka-vald-enligt-lagen>
- Sveriges Riksdag. (2019). *Ett stärkt straffrättsligt skydd för blåljusverksamhet och myndighetsutövning*. Hämtad 2021-05-15. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/ett-starkt-straffrattsligt-skydd-for_H701JuU8
- Sveriges Riksdag. (2020). *Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda*. Hämtad 2021-05-19. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/ett-forstarkt-medarbeterskydd-for-polisanstallda_H801JuU3
- Szymanski, D. M. & Henrichs-Beck, C. (2014). *Exploring sexual minority women's experiences of external and internalized heterosexism and sexism and their links to coping and distress*. *Sex roles*, 70(1-2), 28 - 42. <https://doi.org/10.1007/s11199-013-0329-5>
- Tajfel, H. & Turner, J. C. (1979). *An integrative theory of intergroup conflict*. I W. G. Austin & S. Worchel (Red.), *The social psychology of intergroup relations*. Monterey, CA: Brooks/Cole.

- Tashakkori, A. & Teddlie, C. (Eds.) (2003). *Handbook of mixed methods in social & behavioral research*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Vandello, J. A. & Bosson, J. K. (2013). *Hard won and easily lost: A review and synthesis of research on precarious manhood*. *Psychology of Men and Masculinity*, 14(2), 101 - 113. <https://doi.org/10.1037/a0029826>
- Vandello, J. A., Bosson, J. K., Cohen, D., Burnaford, R. M. & Weaver, J. R. (2008). *Precarious manhood*. *Journal of Personality and Social Psychology*, 95(6), 1325 - 1339. <https://doi.org/10.1037/a0012453>
- Voorhees, C. M., Brady, M. K., Calantone, R. & Ramirez, E. (2016). *Discriminant validity testing in marketing: an analysis, causes for concern, and proposed remedies*. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 44, 119 - 134. <https://doi.org/10.1007/s11747-015-0455-4>
- Whitley, B. E. & Frieze, I. H. (1985). *Children's causal attributions for success and failure in achievement settings: A meta-analysis*. *Journal of Educational Psychology*, 77(5), 608 - 616. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.77.5.608>
- Willig, C. (2013). *Introducing Qualitative Research in Psychology. Adventures in Theory and Method*. Tredje upplagan. Maidenhead: Open University Press.

Bilagor

Bilaga 1. Enkät för datainsamling.

LUNDS UNIVERSITET

Information

Vi är två studenter, Olivia Sjöberg och Maria Norman, som läser vår sista termin inom det beteendevetenskapliga programmet med inriktning psykologi vid Lunds universitet, och nu genomför ett examensarbete inom ramarna för detta. Denna undersökning ligger till grund för vårt examensarbete och har som syfte att undersöka hur poliser i yttre tjänst upplever sig bli bemötta, hur detta bemötande tar sig uttryck och vilken påverkan det har för dig i egenskap av polis.

För att delta i undersökningen efterfrågas poliser arbetandes i yttre tjänst i Skåne, med det juridiska könet man eller kvinna. Detta då arbetets omfattning och utformning kräver denna avgränsning.

Deltagande sker helt anonymt och personlig information från dig som respondent går inte att spåra. Vid frågor där du ombeds att utveckla särskilda upplevelser eftersöks mer ingående förklaringar om vad du erfarit under din tjänstgöring, men vi undanber dig att uppge specifik eller känslig information som kan härledas till en enskild händelse eller individ. Besvara frågorna så uppriktigt och utförligt du upplever det möjligt.

Ditt deltagande i undersökningen är frivilligt och kan när som helst avbrytas om du upplever att du inte kan eller vill fullfölja enkäten.

Ditt deltagande och tiden du lägger på detta är mycket uppskattad och till ovärderlig hjälp för oss i arbetet med vår kandidatuppsats. Efter att rapporten färdigställts kommer du att ges möjlighet att ta del av resultaten av den.

Vid frågor eller andra funderingar kontakta oss uppsatsförfattare.
Olivia Sjöberg, Oliviaasjoberg@gmail.com, 0733686329
Maria Norman, ma8602no-s@student.lu.se, 0707829861

- HÄRMED SAMTYCKER JAG DELTAGANDE I UNDERSÖKNINGEN OCH HAR FÖRTSTÅTT INNEBÖRDEN AV DET.

Bakgrundsfrågor

Bakgrundsfrågor

Följande frågor syftar till att få en generell bild av dig som yrkesverksam polis i yttre tjänst.

Är du man eller kvinna?

- Man
 Kvinna

Hur gammal är du?

- 20-24 år
 25-29 år
 30-34 år
 35-39 år
 40-44 år
 45-49 år
 50-54 år
 55-59 år
 60 år eller äldre

Hur länge har du tjänstgjort i yttre tjänst för Polismyndigheten?

- Mindre än 1 år
- 1-4 år
- 5-9 år
- 10-14 år
- 15-19 år
- 20-24 år
- 25 år eller mer

I vilket av följande områden har du arbetat mest?

- Större tätort
- Mindre tätort
- Landsbygd
- Lika delar

Frågor angående generellt bemötande och negativt bemötande från allmänheten under

Frågor angående generellt bemötande och negativt bemötande från allmänheten under tjänstgöring i yttre tjänst.

Följande frågor berör vilket bemötande du som polis i yttre tjänst generellt upplever, om du upplevt negativt bemötande och ifall detta någon gång varit personligt riktat.

Frågorna berör även bemötande med sexuell anspelning, hot om våld och hot om sexuellt våld.

Med bemötande menas vad människor säger, vad människor gör och hur människor beter sig mot dig och i din närhet.

Med positivt bemötande menas bemötande som direkt eller indirekt visar på välvillig inställning, uppskattning och/eller tillmötesgående.

Med negativt bemötande menas bemötande som direkt eller indirekt visar på kritik, avvisande, fientlighet och/eller omedgörlighet.

Negativt bemötande kan vara påfrestande och/eller obehagligt men behöver inte inge en bestående känsla av rädsla eller otrygghet.

Det är din personliga upplevelse som efterfrågas.

Hur skulle du generellt skatta allmänhetens bemötande gentemot dig som polis, när du befinner dig i yttre tjänst?

- Mycket positivt
- Positivt
- Neutralt
- Negativt
- Mycket negativt

Utveckla gärna hur de övergripande bemötanden vanligtvis kan se ut; vad människor säger, vad människor gör, hur människor beter sig mot dig och i din närhet

Hur ofta uppskattar du att du upplever negativa bemötanden från allmänheten, i egenskap av att vara just polis?

- Flera gånger under varje tjänstgöringstillfälle
- Någon gång vid varje tjänstgöringstillfälle
- Någon gång varje vecka
- Någon gång varje månad
- Väldigt sällan
- Aldrig

Utveckla gärna hur detta negativa bemötande kan ta sig uttryck; vad människor säger, vad människor gör, hur människor beter sig mot dig och

i din närhet

Hur ofta uppskattar du att det negativa bemötandet har ett personligt riktat fokus?

Med personligt riktat menas att bemötande är specifikt riktat mot personliga faktorer såsom ditt kön, din etnicitet, din ålder, din kroppsbyggnad eller andra personliga attribut.

- Varje tillfälle av negativt bemötande har ett personligt riktat fokus
- Majoriteten av alla tillfällen med negativt bemötande har ett personligt riktat fokus
- Omkring hälften av alla tillfällen med negativt bemötande har ett personligt riktat fokus
- En väldigt liten del av alla tillfällen med negativt bemötande har ett personligt riktat fokus
- Jag upplever aldrig negativt bemötande som är personligt riktat

Vilka personliga faktorer upplever du att negativt bemötande främst riktas mot, i relation till dig?

- Kön
- Etnicitet
- Religiös åskådning
- Utseende
- Kroppsbyggnad
- Ålder
- Andra personliga attribut
- Jag upplever aldrig negativt bemötande som är personligt riktat

Utveckla gärna hur negativt bemötande med personligt riktat fokus kan ta sig uttryck

Hur ofta upplever du att du får utstå bemötande i form av kommentarer, skämt eller närmanden med sexuella anspelningar?

- Flera gånger under varje tjänstgöringstillfälle
- Någon gång vid varje tjänstgöringstillfälle
- Någon gång varje vecka
- Någon gång varje månad
- Väldigt sällan
- Aldrig

Utveckla gärna hur negativt bemötande med personligt riktat fokus kan ta sig uttryck

Hur ofta upplever du att du får utstå negativt bemötande i form av hot om fysiskt våld?

- Flera gånger under varje tjänstgöringstillfälle
- Någon gång vid varje tjänstgöringstillfälle
- Någon gång varje vecka
- Någon gång varje månad
- Väldigt sällan
- Aldrig

Utveckla gärna hur negativt bemötande i form av hot om fysiskt våld kan ta sig uttryck

Hur ofta upplever du att du får utstå negativt bemötande i form av hot om sexuellt våld?

- Flera gånger under varje tjänstgöringstillfälle
- Någon gång vid varje tjänstgöringstillfälle
- Någon gång varje vecka
- Någon gång varje månad
- Veldig sällan
- Aldrig

Utveckla gärna hur negativt bemötande i form av hot om sexuellt våld kan ta sig uttryck

Vad bedömer du att det vanligaste bakomliggande motivet är vid negativt bemötande i tjänst?

Flera alternativ får anges

- Ventilera känslor av frustration eller ilska
- Avskräcka Polisen från att ingripa
- Höja sin/sin grupperings status
- Attackera Polisen som myndighet
- Hämnas mot Polisen som myndighet
- Hämnas mot ditt arbetslag eller mot dig som ingripande polis
- Dina personliga faktorer
- Inga tydliga motiv
- Annat

Varifrån upplever du att majoriteten av de negativa bemötanden du utstår i tjänst kommer?

- Män

- Kvinnor
- Ungefär lika delar
- Vet ej

Frågor om allvarliga hot i relation till tjänstgöring i yttre tjänst

Frågor om allvarliga hot i relation till tjänstgöring i yttre tjänst

Följande frågor berör huruvida du som polis i yttre tjänst upplevt allvarliga hot och hur dessa tagit sig uttryck.

Allvarliga hot är sådana hot och hotfulla situationer som du uppfattar har skapat en längre, kvardröjande eller bestående känsla av rädsla eller otrygghet.

Detta till skillnad från negativt bemötande, som kan vara påfrestande och/eller obehagligt men inte behöver inge en bestående känsla av rädsla eller otrygghet.

Det är din personliga upplevelse som efterfrågas.

Har du i din yrkesroll som polis blivit utsatt för allvarliga hot?

- Ja
- Nej
- Vet ej/osäker

Varifrån upplever du att majoriteten av de allvarliga hot du utstår i yttre tjänst kommer?

- Män
- Kvinnor
- Ungefär lika delar
- Vet ej

Vad bedömer du att det vanligaste bakomliggande motivet är vid allvarliga hot?

Flera alternativ får anges.

- Ventilera känslor av frustration eller ilska
- Avskräcka Polisen från att ingripa
- Höja sin egen/sin grupperings status
- Attackera Polisen som myndighet
- Hämnas mot Polisen som myndighet
- Hämnas mot ditt arbetslag eller mot dig som ingripande polis
- Dina personliga faktorer
- Inga tydliga motiv
- Annat

På vilket sätt har allvarliga hot riktats mot dig?

Flera alternativ får anges.

- Verbalt uttryckta hot mot mig
- Verbalt uttryckt mot mina anhöriga
- Hot med riktat vapen (kniv, skjutvapen, annat tillhygge)
- Hotfulla fysiska närmanden
- Brev, mejl, telefonsamtal
- Annat
- Jag har aldrig blivit utsatt för allvarliga hot

Utveckla gärna hur allvarliga hot mer specifikt har tagit sig uttryck

Frågor om kön i förhållande till polisycket

Frågor om kön i förhållande till polisycket

Följande frågor berör bemötande kopplat till könstillhörighet.

Med könstillhörighet menas om du är man eller kvinna.
Det är din personliga upplevelse som efterfrågas.

Upplever du att din könstillhörighet (man/kvinna) kan vara till fördel i din yrkesroll som polis?

- Ja
- Nej
- Vet ej/osäker

Utveckla gärna i vilket sammanhang du erfarit detta

Har du i tjänst upplevt negativt bemötande från allmänheten, som tydligt relateras till könstillhörighet?

- Ja
- Nej
- Vet ej/osäker

Utveckla hur sådana händelser vanligtvis ter sig

Upplever du, vid ingripande, att det finns individer som hellre vänder sig till dina kollegor med motsatt könstillhörighet?

- Ja
- Nej
- Vet ej/osäker

Utveckla gärna vilka sådana händelser kan vara

Upplever du, vid ingripande, att det finns individer som uppvisar aktivt motstånd mot dig på grund av din könstillhörighet?

Med aktivt motstånd menas att individer inte följer din uppmaning, inte mottar din hjälp eller på annat sätt motsätter sig din tjänsteutövning.

- Ja
- Nej
- Vet ej/osäker

Utveckla gärna vilka sådana händelser kan vara och hur de kan te sig

Konsekvenser av bemötande som polis

Konsekvenser av bemötande som polis

Följande frågor berör hur negativt bemötande och/eller (allvarliga) hot som du har upplevt i din yrkesutövning, har påverkat hur du själv ser på din roll som polis och din möjlighet att utföra ditt arbete.

Har du till följd av negativt bemötande och/eller (allvarliga) hot upplevt att du inte kunnat utföra ditt arbete som avsett?

- Ja
- Nej
- Vet ej/osäker

Utveckla gärna hur detta har tagit sig uttryck

Har du till följd av negativt bemötande och/eller (allvarliga) hot tvekat på din kompetens som polis?

- Ja
- Nej
- Vet ej/osäker

Utveckla gärna hur du då har känt

Har du till följd av negativt bemötande och/eller (allvarliga) hot upplevt försvagad auktoritet som polis?

- Ja
- Nej
- Vet ej/osäker

Utveckla gärna hur du då har upplevt det

Har du till följd av negativt bemötande och/eller (allvarliga) hot upplevt minskad samhörighet med dina kollegor?

- Ja
- Nej
- Vet ej/osäker

Utveckla gärna hur du då har känt

Har du till följd av negativt bemötande och/eller (allvarliga) hot upplevt en ihållande känsla av otrygghet och/eller utsatthet i arbetet, som gjort att du upplevt rädsla inför att arbeta?

- Ja
- Nej
- Vet ej/osäker

Utveckla gärna hur du då har känt

Frivilligt tillägg som du anser vi bör ha kännedom om

Powered by Qualtrics